

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Πανελλήνιος Σύλλογος
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας

Τριμηνιαίο φιλοτελικό & πολιτιστικό περιοδικό

Έτος 15°, Αρ. 57. Ιανουάριος - Μάρτιος 2014

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση, Έτος 15^ο, Τεύχος 57^ο, Ιανουάριος-Μάρτιος 2014
Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ

Εκδότης-Διευθυντής: Π.Λεούσης.

Συντακτική Επιτροπή: Π.Λεούσης, Π.Καγκελάρης, Θ. Απέργης

Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση. Τηλ. 210 2825134, e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr, <http://themaphila.blogspot.com>

Υπεύθυνος τυπογραφείου: "NO+ADO", Κυριάκος Αλεξίου & Σια ΕΕ
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη. Ετήσια Συνδρομή € 15. Εγγραφή € 5.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

Γράμμα του προέδρου	1	Editorial	1
Ιστορία της ιταλικής όπερας	2	History of Italian Opera	2
Μαχάτμα Γκάντι	16	Mahatma Gandhi.....	16
Το ιπποφάεζ	18	Hippophae	18
Προνοητικότητα ή υπεραισιοδοξία;	19	Precaution or overoptimism?	19
Αναδρομή στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις	20	History of the Hellenic philatelic exhibitions	20
Η φετινή γιορτή της βασιλόπιτας	24	The celebration of the New Year's cake.....	24
Φιλοτελισμός:		Philately:	
Το χόμπι των βασιλέων ή ο βασιλιάς των χόμπι; ...	25	The hobby of Kings or the king of hobbies? !	25
Η θρησκεία βουντού	26	The Voodoo religion	26
Ανοιχτή Επιστολή: Προσωπικό γραμματόσημο	28	Open letter: <i>Personalised stamps</i>	28
Τομ Σόγιερ	30	Tom Sawyer	30
Το παντζάρι	32	The beet	32
Η γοργόνα και η χρησιμότητά της!	33	"Mermaid and her usefulness!	33
Ειδικές αναμνηστικές σφραγίδες 2013	34	Special commemorative postmarks of 2013	34
Σφάλματα γίνονται παντού!	35	Mistakes are done everywhere!	35
Το μπιλιάρδο	36	The billiards	36
Δικά μας και δικά σας νέα	38	Our and your philatelic news	38
Nicolas Frantz, ένας σπουδαίος ποδηλάτης	39	Nicolas Frantz, a great cyclist	39
Αχ! Αυτό το πλάνο.....	40	Thematic plans	40
Τιμή σε ένα λαμπραντόρ που έσωσε χιλιάδες ζωές	41	Honor to a labrador that saved thousand lives	41
Νέες εκδόσεις Ελλάδας - Κύπρου	42	New issues of Greece and Cyprus	42
Henri Coandă, ένας πρωτοπόρος της αεροπορίας	44	Henri Coandă, an aviation's pionneer	44

Εικόνα εξωφύλλου: Γραμματόσημο από το άρθρο "Ιστορία της Ιταλικής Όπερας".

THE THEMATIC PHILATELIST

Quarterly Journal. Year 15th. No 57, January-Mars 2014

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, P. Cangelaris, Th. Apergis

Address: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. +31- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr, <http://themaphila.blogspot.com>

The journal is distributed gratis to the members

Annual subscription € 15. New members' subscription € 5

Διοικητικό Συμβούλιο 2013-2014
Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού

Παντελής Λεούσης Πρόεδρος,
Παναγιώτης Καγκελάρης Αντιπρόεδρος,
Σπύρος Παπαγιάννης Γεν. Γραμματέας,
Βασίλης Πετρόχειλος Ταμίας,
Αλέκος Ιατρίδης Έφορος,
Θανάσης Απέργης (Θεσσαλονίκη) μέλος,
Αριστομένης Καλυβιώτης (Καρδίτσα) μέλος.

Εξελεγκτική επιτροπή:
Βασίλης Αποστολόπουλος
Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος
Ευάγγελος Ολύμπιος

Ο Θεματικός φιλοτελιστής έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο, ΕΦΙΛΑ 2002 (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό, BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό, BALKANFILA 2007 Μεγάλο Αργυρό, CHINA 2009 Αργυρό,
ANTVERPIA 2010 Αργυρό, BALKANFILA 2012,
ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ 2013 Μεγάλο Αργυρό

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας και το blog:

www.thematic-philatelist.gr ▶

<http://themaphila.blogspot.com> ▶

Προς τους φίλους αναγνώστες...

ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ "ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ"!

Αγαπητοί αναγνώστες,

Αναπολώντας τα χρόνια που διάβηκαν από τότε που το περιοδικό μας έκανε το πρώτο του ξεκίνημα, μας έρχονται άθελα στο νου οι δυσκολίες, ο αγώνας, οι προσπάθειες που χρειάστηκαν για να φτάσουμε ως εδώ. Αναπολούμε τα στάδια που περάσαμε από το Γενάρη του 2000, όταν χωρίς καμία τεχνική γνώση και με μόνο όπλο την επιμονή και την αγάπη μας για τον θεματικό φιλοτελισμό, ξεκινήσαμε αυτό τον δεκαπενταετή "μαραθώνιο"... Από τότε, στα πρώτα βήματα, που τρέχαμε στο φωτοτυπείο και συρράπταμε τις σελίδες με τα χέρια!

Όλες αυτές οι σκέψεις ήταν αδύνατο να μη μας προκαλέσουν κάποια συγκίνηση. Συγκίνηση, ανάκατη με ευγνωμοσύνη και ικανοποίηση.

Ευγνωμοσύνη διότι ο "Θεματικός Φιλοτελιστής" έδωσε και δίνει φωνή και οντότητα σε ένα ολόκληρο σύλλογο, αλλά και διότι μας έδωσε βήμα για τη στήριξη της αγάπης μας: του θεματικού φιλοτελισμού. Διότι μας έδωσε τη δυνατότητα να βοηθήσουμε όσους πραγματικά θέλουν να ακολουθήσουν τον δύσκολο αλλά συναρπαστικό δρόμο του εκθεσιακού θεματικού συλλέκτη, αλλά και να αποδείξουμε ότι ακόμα και τα πιο απίθανα θέματα βρίσκουν ικανοποιητική φιλοτελική στήριξη.

Νιώθουμε ασφαλώς και ικανοποίηση, διότι ο "Θεματικός Φιλοτελιστής" κέρδισε την εκτίμηση του φιλοτελικού κόσμου και απόκτησε ένα σημαντικό σε ποιότητα και αριθμό αναγνωστικό κοινό, πάντα σύμφωνα με τα μέτρα της ελληνικής πραγματικότητας.

Ασφαλώς δεν ήταν λίγοι εκείνοι που είχαν ιδεί αυτή την προσπάθεια σαν έναν ακόμα "διάττοντα αστέρα", το γνωστό εκδοτικό "ουράνιο φαινόμενο" του ελληνικού φιλοτελικού στερεώματος! Διαψεύστηκαν. Μετά από δεκαπέντε χρόνια το περιοδικό μας είναι πάντα παρόν και, σαν δεκαπεντάχρονος "έφηβος" πια, συνεχίζει τις προσπάθειες να αποκτήσει μεγαλύτερες δεξιότητες, να γίνει καλύτερο, αντάξιο του επιπέδου των αναγνωστών του.

Εορτάζουμε λοιπόν τα 15 χρόνια μας, χωρίς τυμπανοκρουσίες, φαμφάρες και βεγγαλικά. Μας είναι αρκετά τα Χρόνια Πολλά που νοερά θα μας απευθύνουν οι αναγνώστες μας, τα μέλη μας. Αυτά που μας αγάπησαν και μας στηρίζουν, και χάρη των οποίων υπάρχουμε.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ προς όλους!

Χρόνια Πολλά "Θεματικέ Φιλοτελιστή"!

Ο πρόεδρος

Δuo λόγια για την όπερα

Η λέξη όπερα είναι ιταλικός όρος που επικράτησε διεθνώς και αναφέρεται στο μουσικό θεατρικό είδος που συνδυάζει σκηνηκή δράση, μαζί με μουσική και τραγούδι. Στην κυριολεξία, η λέξη όπερα στα ιταλικά σημαίνει "έργο". Ωστόσο, υπάρχει και ο ελληνοπρεπής όρος melodramma, αντίστοιχος του ελληνικού "μελόδραμα".

Το αντικείμενο των παραστάσεων όπερας αποτελείται από μία δραματική δράση, όπως ακριβώς στο θέατρο πρόζας, πλαισιωμένη από κατάλληλη σκηνογραφία και κοστούμια, χορωδία που συμμετέχει ενεργά στα δρώμενα, και ενδεχόμενη συμμετοχή μπαλέτου. Η μεγάλη και σημαντική διαφορά από το θέατρο πρόζας και την οπερέτα είναι ότι όλοι οι διάλογοι της όπερας εκτελούνται τραγουδιστά, ενώ στην οπερέτα άλλοι εκτελούνται όπως στο θέατρο και άλλοι τραγουδιστά.

Το λογοτεχνικό κείμενο, το οποίο γράφεται ειδικά για το έργο όπερας, ονομάζεται λιμπρέτο.

Οι γυναικείες φωνές της όπερας ακολουθούν την διαβάθμιση contralto (βαθύφωνη), mezzosoprano (μεσόφωνη) και soprano (υψίφωνη). Οι ανδρικές φωνές διαβαθμίζονται αντίστοιχα, από την πιο βαθιά έως την πιο οξεία. Έτσι έχουμε τον μπάσο, τον βαρύτονο και τον τενόρο. Υπάρχει όμως και η φωνή του "κόντρα-

τενόρου", του "σοπρανίστα". Ουσιαστικά πρόκειται για αυτό που λέμε φωνή με "φαλτσέτο" ή "ψεύτικη", που μιμείται την γυναικεία φωνή, εκτελώντας γυναικείους ρόλους. Υπάρχουν όμως και τραγουδιστές που έχουν την φυσική ιδιαιτερότητα να διαθέτουν φωνή σε ψηλούς τόνους.

Αν λάβουμε υπόψη μας ότι τα παλιά χρόνια όλοι οι γυναικείοι ρόλοι εκτελούνταν από άντρες, τότε θα καταλάβουμε τη σημασία των τραγουδιστών με αυτή την ικανότητα και το πόση ανάγκη είχε η όπερα από τέτοιες φωνές. Γι' αυτό και από το ξεκίνημά της εμφανίστηκε μία ειδική κατηγορία τραγουδιστών που λέγονταν "καστράτοι".

Καστράτοι ονομάζονταν άνδρες ερμηνευτές εκκλησιαστικής μουσικής και όπερας, οι οποίοι είχαν υποστεί ευνουχισμό κατά την παιδική ηλικία, ώστε η φωνή τους να διατηρήσει την ικανότητα να αποδίδει πολύ υψηλές νότες. Ως όρος προέρχεται από το λατινικό castratus που σημαίνει τον ευνουχισμένο.

Οι καστράτοι έχουν ταυτιστεί με τους πρωταγωνιστικούς ρόλους της αναγεννησιακής και της μπαρόκ μουσικής, δηλαδή μιας περιόδου που διήρκεσε από το 16ο έως τα τέλη του 18ου αιώνα. Στη συνέχεια πέρασαν σε δεύτερη μοίρα, εξαιτίας αλλαγών στις τεχνολογίες της όπερας και της ηθικής απαξίωσης του ευνουχισμού.

Γύρω στο 1680 ξεκίνησε ο "χρυ-

300 χρόνια από τη γέννηση του Κ. Μπόσκι ή "Φαρινέλι"

Αλεσάντρο Μορέσκι, ο τελευταίος καστράτος.

σός αιώνας" των καστράτων, που συνέπεσε με την άνοδο της δημοτικότητας του μελοδράματος. Για εκατό περίπου χρόνια, οι περισσότεροι Ιταλοί συνθέτες αναζητήσαν στην εύπλαστη και παντοδύναμη φωνή των καστράτων την ενσάρκωση του ηρωικού ιδεώδους της Όπερας. Έφτασαν μάλιστα στο να γράφουν

ακόμα και τους ανδρικούς πρωταγωνιστικούς ρόλους γι' αυτούς. Παραστάσεις που δεν συμπεριλάμβαναν γνωστούς καστράτους θεωρούνταν αντιεμπορικές και καταδικασμένες σε αποτυχία. Η ζήτηση για καστράτους οδήγησε χιλιάδες Ιταλούς στο χειρουργείο. Ωστόσο, η συντριπτική πλειοψηφία από αυτούς έμεινε στην αφάνεια, αρκούμενη - στην καλύτερη των περιπτώσεων - σε κάποιες συμμετοχές σε χορωδίες. Η επαγγελματική αποτυχία σήμαινε και κοινωνική περιθωριοποίηση, αφού ένας καστράτος (με παράξενη εμφάνιση και χωρίς δικαίωμα γάμου) μπορούσε να επιβιώσει αξιοπρεπώς μόνο εντός των καλλιτεχνικών κύκλων.

Ο ευνουχισμός για τη δημιουργία καστράτων απαγορεύτηκε το 1870. Ο τελευταίος καστράτος, ο Alessandro Moreschi, πέθανε το 1922.

Από τότε μέχρι σήμερα, οι ρόλοι της όπερας που είχαν γραφτεί για καστράτους ερμηνεύονται είτε από φαλτσετίστες τενόρους και κοντρα-τενόρους, ή από γυναίκες (κοντράλτο,

μέτζο-σοπράνο) με ανδρική αμφίεση.

Ένας τέτοιος γνωστός κοντρα-τενόρος είναι ο Έλληνας Άρης Χριστοφέλλης που θριαμβεύει ανά τον κόσμο ερμηνεύοντας προκλητική μουσική και όπερα.

Χέντελ, Γκλουκ και Μότσαρτ έγραψαν τις όπερές τους στην ιταλική γλώσσα.

Ιταλική όπερα

Η όπερα είναι καθαρό και αδιαμφισβήτητο δημιούργημα της Ιταλίας. Εκεί γεννήθηκε και εκεί αναπτύχθηκε. Είναι η χώρα που διαθέτει τις περισσότερες και παλαιότερες λυρικές σκηνές,

έβγαλε τις περισσότερες μεγάλες φωνές, ανέδειξε τους περισσότερους και σπουδαιότερους συνθέτες. Από ολόκληρο το διεθνές μελοδραματικό ρεπερτόριο, οι ιταλικές όπερες είναι οι περισσότερο παηγμένες παγκοσμίως.

Η δύναμη και η σημασία της ιταλικής όπερας αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι πολλοί διάσημοι ξένοι συνθέτες όπερας, όπως οι Handel, Gluck και Mozart, έγραψαν τα έργα τους στα ιταλικά.

Τα χρόνια εκείνα, μία όπερα για να έχει κύρος έπρεπε να έχει άκουσμα ιταλικό. Η γλώσσα της όπερας έπρεπε να είναι ιταλική. Ο Αυστριακός, γερμανόφωνος Μότσαρτ, για παράδειγμα, στις όπερές του Don Giovanni, Οι γάμοι του Φίγκαρο και Così fan tutte, χρησιμοποίησε λιμπρέτα του Ιταλού Lorenzo Da Ponte, όλα στην ιταλική γλώσσα.

Ασφαλώς σε πολλούς θα φανεί παράξενο μαθαίνοντας ότι ο αρχαίος ελληνικός πολιτι-

Λορέντζο ντα Πόντε, λιμπρετίστας τριών από τις όπερες του Μότσαρτ.

Πέντε από τους μουσικούς που συμμετείχαν στην Καμεράτα των Βάρδων: Jacopo Peri, Luca Marenzio, Emilio de Cavalieri, Orazio Vecchi και Giulio Caccini.

σμός και η αναβίωση του υπήρξε το κίνητρο και έπαιξε σημαντικό ρόλο στη δημιουργία της Ιταλικής και της παγκόσμιας όπερας.

Σύμφωνα με τους περισσότερους ιστορικούς της μουσικής, η όπερα γεννήθηκε από την Καμεράτα Φιορεντίνα ή Καμεράτα των Βάρδων.

Η Camerata Fiorentina ήταν μία ομάδα ευγενών του 16ου αιώνα που συγκεντρωνόταν στο σπίτι του μαικίνα κόμη Giovanni De' Bardi (από το όνομα του οποίου πήρε και το όνομα Camerata των Βάρδων) και ανάλωνε πολύ χρόνο στην ανταλλαγή απόψεων γύρω από τη μουσική, τη λογοτεχνία, την επιστήμη, τη φιλοσοφία και τις τέχνες. Μεταξύ αυτών ήταν και οι μουσικοί Vincenzo Galilei, πατέρας του γνωστού Γαλιλέου, Luca Marenzio, Orazio Vecchi, Giulio Caccini, Emilio de Cavalieri και Jacopo Peri, καθώς και ο ποιητής και λιμπρετίστας Ottavio Rinuccini.

Ένα από τα κύρια θέματα συζήτησης των μελών της Καμεράτας ήταν η δυνατότητα δημιουργίας ενός θεατρικού είδους που θα μπορούσε να επαναφέρει στην επιφάνεια, ή τουλάχιστον να θυμίσει την αρχαία ελληνική τραγωδία, με τη χρησιμοποίηση ενός κατάλληλου λογοτεχνικού και μουσικού λόγου.

Πρωταρχικός σκοπός τους ήταν να επαναφέρουν το μεγαλείο του αρχαίου ελληνικού θεάτρου, αναβιώνοντας την αρχαία ελληνι-

Η αναβίωση του αρχαίου ελληνικού θεάτρου, πρωταρχικό σκοπός της Καμεράτας των Βάρδων.

"400 χρόνια ιταλικής όπερας". Σκηνή παράστασης "canto naturale".

κή τραγωδία. Ειδικότερα, ήθελαν οι συνθέτες της εποχής να αποδίδουν αυτό που η μουσική αντανάκλα με βάση την έννοια των κειμένων, αξιοποιώντας τα λέξη προς λέξη, και όχι καθιστώντας τα ακατανόητα, μέσα

από την αρχιτεκτονική πολυπλοκότητα της ηχητικής συνοδείας. Με αυτό τον τρόπο πίστευαν πως θα επαναφέρουν τα χαρακτηριστικά της αρχαίας ελληνικής μουσικής.

Ακολουθώντας αυτό το σκεπτικό, γεννήθηκε το "canto naturale" (φυσικό τραγούδι) ή "recitar cantando" (τραγουδιστή αφήγηση). Μία μονωδία, δηλαδή, με συνοδεία ενός συνεχούς βάσιμου (basso continuo), πνευστών και εγχόρδων. Συμμετείχε επίσης γυναικεία χορωδία και χορευτές.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να κάνουμε μία παρένθεση και να αναφερθούμε στο κίνημα του Αρκαδισμού που είχε αναπτυχθεί στην Ευρώπη και στην επίδραση που άσκησε στη λογοτεχνία, στη ζωγραφική, αλλά και στη μουσική, ιδιαίτερα στη θεματολογία της όπερας.

Η Αρκαδία, η αρχαία περιοχή της Πελοποννήσου, κατά τη διάρκεια της ιστορίας της λογοτεχνίας χαρακτηρίστηκε ως ένας ειδυλλιακός, ονειρώδης τόπος. Παρουσιάζεται ως μία περιοχή γεμάτη βουνά, σχεδόν ακατοίκητη, με μόνους κατοίκους τους βοσκούς. Στην Αρκαδία, στη χώρα του Πανός και του Αρισταίου (του γιού του

Η Αρκαδία, η χώρα του Πανός και του Αρισταίου, θεωρήθηκε ως ειδυλλιακός τόπος από το κίνημα του Αρκαδισμού.

Λογότυπο της Ακαδημίας της Αρκαδίας.

Νικολά Πουσέν: "Et in Arcadia ego".

Απόλλωνα που δίδαξε στους ανθρώπους την τυροκομία, τη μελισσοκομία, την αμπελουργία και άλλα), δεν είναι απαραίτητο να καλλιεργήσει κανείς τη γη για να συντηρηθεί, επειδή η ίδια η φύση μπορεί να του παρέχει όλα τα απαραίτητα. Στην Αρκαδία οι βοσκοί διατηρούν τα αγνά ήθη τους και επικρατεί η ευτυχία της ήρεμης ζωής.

Ποιητές όπως ο Θεόκριτος και ο Βιργίλιος είχαν ήδη από τα ρωμαϊκά χρόνια γράψει γι' αυτή την, ουσιαστικά φανταστική, Αρκαδία. Αργότερα ήρθε η περιγραφή της Αρκαδίας από τον Δάντη, στη Θεία Κωμωδία, η οποία έδωσε νέα ώθηση σε μια κίνηση που αποτέλεσε τον λεγόμενο Αρκαδισμό. Αποκορύφωμα αυτής της κίνησης ήταν η ίδρυση στη Ρώμη, το 1690, της φιλολογικής Ακαδημίας της Αρκαδίας (Accademia dell' Arcadia), που ήταν εμπνευσμένη από την Ακαδημία του Πλάτωνος και η δράση της οποίας ήταν διαποτισμένη από τα ιδεώδη του κλασικισμού και του

ορθολογισμού.

Η επίδραση του Αρκαδισμού ήταν έντονη στις τέχνες της εποχής, όπως π.χ. στη ζωγραφική. Μεγάλοι ζωγράφοι φιλοτεχνούν πίνακες με θέμα το Αρκαδικό ιδεώδες, όπως οι Νικολά Πουσέν και Τζοβάνι Γκουερτσίνιο (1591-1666). Και οι δύο πίνακες έχουν για τίτλο τη λατινική φράση "Et in Arcadia ego" (και εγώ στην Αρκαδία).

Συνέπεια λοιπόν του κινήματος του Αρκαδισμού ήταν και η επίδρασή του στη έμπνευση αυτών που έγραφαν τα λιμπρέτα, αλλά και στη μουσική σύνθεση γενικότερα. Αν μάλιστα συνυπολογίσουμε και το κίνημα του ουμανισμού, στα χαρακτηριστικά του οποίου ήταν και η ανα-

βίωση του αρχαίου ελληνικού ιδεώδους, δεν θα μας φανεί παράξενο γιατί η μεγάλη πλειονότητα των πρώτων έργων όπερας συνδυάζει αρχαία ελληνικά θέματα, κυρίως μυθολογικά, με αρκετή βουκολική δράση.

Στην Camerata Fiorentina συμμετείχε όπως είπαμε και ο Jacopo Peri, ο οποίος ήταν και ο συνθέτης της πρώτης όπερας με το όνομα Δάφνη, σε λιμπρέτο του Rinuccini. Θέμα της ο μύθος της πάλης του Απόλλωνα με τον Πύθωνα.

Παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο Παλάτσο Πίτι το 1594, αλλά η παρτιτούρα της δεν βρέθηκε ποτέ. Έξη χρόνια μετά, η συνεργασία Πέρι - Τζούλιο Κατσίνι απέφερε την όπερα Ευρυδίκη. Η πρώτη του έργου δόθηκε και πάλι στο Palazzo Pitti, ως μέρος των εκδηλώσεων για τους γάμους του Ερρίκου Δ' της Γαλλίας με τη Μαρία των Μεδίκων.

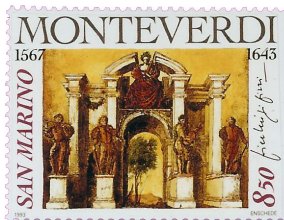
Τόσο η Δάφνη, όσο και η

Το περίφημο Παλάτσο Πίτι της Φλωρεντίας.

Α' σελίδα της αυθεντικής παρτιτούρας της Ευρυδίκης.

Κλάουντιο Μοντεβέρντι, μία από τις μεγαλύτερες μορφές της "μπαρόκ" όπερας. Διακρίνονται σκηναίο, παρτιτούρες και σκηνές από τις όπερες *Ορφείας* και *Αριάδνη*.

Η Στέψη της Ποππαίας:
Από τις αγαπημένες όπερες του Μοντεβέρντι.

Ευρυδίκη ήταν τραγουδιστή αφήγηση του ποιητικού κειμένου, μακριά από την σημερινή έννοια της όπερας. Εντούτοις, από αυτή την προσπάθεια γεννήθηκε ένα νέο είδος που αποτέλεσε τον θεμέλιο λίθο αυτού που σήμερα αναγνωρίζουμε ως όπερα. Στην προσπάθειά τους, δηλαδή, οι φλωρεντινοί να αναβιώσουν το αρχαίο δράμα, ανακάλυψαν τη λυρική όπερα!

Μετά τις πρώτες όπερες του Πέρι και άλλες ανάλογες απόπειρες των συνθετών της Καμεράτας, το 1607 ήρθε η δεύτερη μεγάλη στιγμή της ιταλικής, όσο και της παγκόσμιας όπερας. Με αφορμή μια παραγγελία για το ετήσιο Καρναβάλι της Μάντοβα, ο Κλάουιντιο Μοντεβέρντι συνέθεσε την όπερα *Ορφείας*, η οποία έγινε αμέσως δημοφιλής και συνέβαλε στην εξάπλωση της όπερας σε ολόκληρη την Ιταλία, με ιδιαίτερη έξαρση στη Ρώμη και ακόμα μεγαλύτερη στη Βενετία.

Στην πόλη των Δόγηδων, ο Monteverdi έγραψε την όπερα *Αριάδνη*, από το γνωστό μύθο της κόρης του βασιλιά Μίνωα της Κρήτης (1640), θέμα που απασχόλησε επανειλημμένα και τους εικαστικούς καλλιτέχνες της εποχής.

Άλλες όπερές του Monteverdi ήταν *Η Επιστροφή του Οδυσσέα στην πατρίδα* (1640), *ο Γάμος του Αινεία με τη Λαβίνια*, και η *Στέψη της Ποππαίας* (1642).

Η Βενετία μέχρι το τέλος του 17ου αιώνα γίνεται το εθνικό κέντρο της ιταλικής όπερας, με τους μεγαλύτερους συνθέτες της εποχής να συνθέτουν όπερες. Για παράδειγμα, ο Φρα-

ντσέσκο Καβάλι γράφει 41, μεταξύ των οποίων τις όπερες *Ο γάμος Θέτιδας-Πηλέα*, *Ο Ερωτας Απόλλωνα- Δάφνης*, *Η Διδώ*, *Ο Ερωτας Νάρκισσου και Ηχούς*, *Ο Αίγισθος*, *Η Δηιδάμεια* κλπ. Παράλληλα, στη Βενετία ιδρύεται το 1637 το πρώτο θέατρο όπερας για το κοινό, το Teatro di San Cassiano, απεικόνιση του οποίου δυστυχώς δεν διασώθηκε. Σημαντικός σταθμός, διότι έτσι έγινε η αρχή της απομάκρυνσης της όπερας από την κηδεμονία της αριστοκρατίας και τις ιδιοτροπίες των πλούσιων πατρώνων της. Η όπερα αρχίζει πλέον να εξελίσσεται σε μέσο ψυχαγωγίας, όπως την γνωρίζουμε σήμερα.

Ο Φρ. Καβάλι έγραψε 41 όπερες.

Μετά το Teatro di San Cassiano ακολούθησε η δημιουργία πολλών άλλων θεάτρων, μεγαλύτερων ή μικρότερων, που λειτουργούσαν κυρίως την περίοδο του περίφημου βενετσιάνικου καρναβαλιού.

Στο μεταξύ, όπερες παίζονται από θιάσους που περιοδεύουν σε ολόκληρη την ιταλική χερσόνησο, αλλά και σε γειτονικές χώρες, με την όπερά Ιάσων του Cavalli να είναι, χωρίς αμφιβολία, η δημοφιλέστερη ολόκληρου του 17ου αιώνα. Η τεράστια φήμη του έφτασε μέχρι την αυλή του Λουδοβίκου 14ου της Γαλλίας, με αποτέλεσμα ο καρδινάλιος Μαζαρέν να του αναθέσει τ η

Χαλκογραφία από παράσταση όπερας του 1770 (Arsase του Francesco Feo).

σύνθεση όπερας για τους γάμους του βασιλιά με την Μαρία Θηρεσία της Ισπανίας.

Λίγο μετά έλαμψε στη Βενετία το άστρο του μεγάλου Αντόνιο Βιβάλντι (1678-1841), που είναι γνωστός στο ευρύ κοινό κυρίως από τις

Ο Αντόνιο Βιβάλντι με τις 46 όπερές του, προσέφερε σημαντικά στη διάδοση της όπερας

Το Teatro San Carlo. Δεξιά, ο Αλεσάντρο Σκαρλάτι, κύριος μεταρρυθμιστής της ναπολιτάνικης όπερας.

"τέσσερις εποχές" του.

Ο Vivaldi, εκτός από 500 κοντσέρτα, 90 σονάτες, μουσική δωματίου, χωρωδιακά, συνέθεσε 46 όπερες, πολλές με ελληνικά θέματα, όπως *Αριστείδης*, *Ολυμπιάδα*, *Αθηναΐδα*, *Φίλιππος ο Μακεδών* κ.ά. Η συμβολή του στη διάδοση της όπερας, όσο και στην εξέλιξη της μουσικής είναι ανεκτίμητη.

Ενδιαφέρον έχει μία πρόσφατη ιταλική έκδοση γραμματοσήμων σε μορφή μικρού φύλλου προς τιμή του ιταλικού μελοδράματος, όπου απεικονίζεται χαλκογραφία παράστασης της όπερας *Arsace* του Francesco Feo, του 1740, από την οποία μπορούμε να πάρουμε μία ιδέα για τον τρόπο εκτέλεσης μιας όπερας, τη σκηνογραφία κλπ.

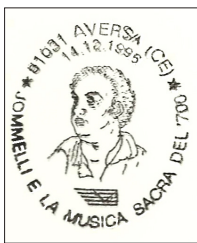
Η Τρίτη μεγάλη σχολή όπερας δημιουργήθηκε στη Νάπολη, στα 1700. Είχε τόση επιτυχία, ώστε το ύφος της πέτυχε να επιβληθεί σε ολόκληρη την ιταλική χερσόνησο και σχεδόν σε όλη την Ευρώπη. Καλό είναι να αναφέρουμε εδώ ότι η Νάπολη καθ' όλη της διάρκεια του 18ου αιώνα ήταν ένα από τα σπουδαιότερα μουσικά κέντρα της Ιταλίας και ολόκληρης της Ευρώπης, με κεντρικό σημείο αναφοράς και σύμβολο της το περίφημο βασιλικό θέατρο San Carlo, αλλά και μία σειρά μουσικών ωδείων, από τα οποία αναδείχθηκαν σπουδαίοι μουσικοί.

Είναι η εποχή που η ναπολιτάνικη όπερα θα γνωρίσει μεγάλες "μεταρρυθμίσεις", με μεγαλύτερο μεταρρυθμιστή της τον Αλεσάντρο Σκαρλάτι (1660-1725), πατέρα της ναπολιτάνικης

σχολής της όπερας, ο οποίος ήταν και μέλος της Ακαδημίας Αρκαδία. Ο Σκαρλάτι εισήγαγε στην όπερα την ορχηστρική εισαγωγή, βελτίωσε τη δομή της καθορίζοντας τις εναλλαγές μεταξύ άριας και recitativo, περιόρισε τις αυθαιρεσίες των τραγουδιστών, και ειδικά ο καστράτων. Τέλος διαχώρισε με σαφήνεια τη σοβαρή από την κωμική όπερα.

Ακολουθήσαν και άλλοι σημαντικοί συνθέτες όπερας της ναπολιτάνικης σχολής (Nicola Porpora, Vinci, Leo Jommelli), μεταξύ των οποίων ο Ντομένικο Σκαρλάτι, γιος του Αλεσάντρο, που έγραψε, μεταξύ άλλων, τις όπερες *Ιφιγένεια εν Αυλίδι* και *Ιφιγένεια εν Ταύροις*. Ωστόσο, ο Domenico έμεινε περισσότερο διάσημος για τα έργα του για τσέμπαλο.

Μεγάλη ήταν και η προσφορά του Τζιοβάνι Μπατίστα Περγκολέζι. Η όπερά του *La serva padrona* (Υπηρέτρια κυρά), έδωσε ένα από τα καλύτερα δείγματα κωμικής όπερας της ιστορίας. Ο Περγκολέζι ήταν σπουδαίο μουσικό ταλέντο. Πρόλαβε να αφήσει τη σφραγίδα του στην ιστορία της μουσικής, γράφοντας 7 όπερες, θρησκευτική μουσική, κοντσέρτα και πολλά άλλα, παρά το γεγονός ότι πέθανε μόλις στα 26 του χρό-

Λεο Τζομέλι, και Τζ. Μπ. Περγκολέζι: Συνθέτες της ναπολιτάνικης σχολής. Σπουδαία η Υπηρέτρια κυρά του δεύτερου.

νια, από φυματίωση.

Ωστόσο η όπερα, παρά τη μεγάλη εξέλιξη της, είχε ακόμα τις αδυναμίες της και δεχόταν έντονη κριτική. Κυριότεροι λόγοι ήταν οι υπερβολικές, ατελείωτες φιοριτούρες που παρέμβαλλαν αυθαίρετα οι τραγουδιστές, και η

Ο Γερμανός Γκλουκ, γνωστότερος με το εξιταλισμένο όνομα *Cristoforo Gluck*, με τον *Ορφέα και Ευριδίκη* καθιέρωσε την "όμορφη απλότητα" στην όπερα.

χρήση του εντυπωσιακού θεάματος εις βάρος της δραματικής καθαρότητας. Η δομή του ιταλικού μελοδράματος, με το διάβα των δεκαετιών, είχε ουσιαστικά καθιερωθεί ως μία μηχανική διαδοχή από άριες και ρετσιτατίβι.

Τότε ήταν που εμφανίστηκε στο μουσικό στερέωμα η σπουδαία φυσιογνωμία του Γερμανού Κριστόφ Γκλουκ (Christoph Willibald Gluck). Ήταν αυτός που αποδέχτηκε την κριτική και συνηγόρησε για μία σοβαρή όπερα, όλα τα στοιχεία της οποίας θα πρέπει να υπηρετούν το κυρίαρχο δράμα. Μουσική, οργανική και φωνητική, μπαλέτο, σκηνοθεσία, όλα πρέπει να συντείνουν στην ανάδειξη του κειμένου της όπερας.

Αυτές τις ιδέες συναντάμε ακέραιες στην περίφημη όπερα του Γκλουκ *Ορφέας και Ευριδίκη*. Με το έργο αυτό πέτυχε αυτό που θα λέγαμε "όμορφη απλότητα", χωρίς δεξιοτεχνικές επιδείξεις των τραγουδιστών, με απλές αρμονίες, και με ενδυνάμωση του αριθμού των οργάνων της ορχήστρας. Τρανό παράδειγμα αυτής της "όμορφης απλότητας" είναι η περίφημη άρια "Che farò senza Euridice?" (Τι θα κάνω χωρίς την Ευριδίκη;)

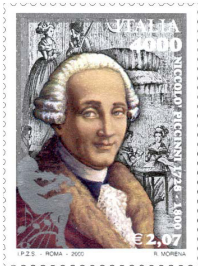
Την ίδια περίοδο, δύο ακόμα συνθέτες ακολούθησαν τον ίδιο δρόμο: οι Νικολό Τζομέλι και

Ο Ντομένικο Τσιμαρόζα (με 70 όπερες) και ο Λουίτζι Κερουμπίνι, με κορυφαία όπερά του τη *Μήδεια* (στην ερμηνεία της οποίας διέτρεψε η Μαρία Κάλλας) συνεισέφεραν στη μεγάλη εξέλιξη της όπερας.

Κάρλο Γκολντόνι

Χάρη στη συνεργασία τους με τον Γκολντόνι, οι Νικολό Πισίνι και Μπ. Γκαλούτσι βελτίωσαν σημαντικά την κωμική όπερα.

Τομ'αζο Τραέτα. Είχαν μάλιστα προηγηθεί χρονικά του Γκλουκ. Η λάμψη τους θα ήταν ασφαλώς πολύ μεγαλύτερη αν δεν είχε μεσολαβήσει το αστέρι του μεγάλου Γερμανού.

Η επίδραση της όπερας Ορφέας και Ευριδίκη είχε μεγάλη απήχηση στην μετέπειτα ιστορία της όπερας. Ο Βέμπερ, ο Μότσαρτ και ο Βάγκνερ, ήταν μεταξύ αυτών που αποδέχτηκαν και εφάρμοσαν τις ιδέες του Γκλουκ. Ειδικά ο Μότσαρτ θεωρείται από πολλούς ως διάδοχός του, τόσο στα έργα που προαναφέραμε (*Così fan tutte*, *Οι γάμοι του Φίγκαρο*, και *Don Giovanni*), αλλά και στις σοβαρές όπερές του *Ιδομενέας* και *Η φιλευσπλαχνία του Τίτο*. Και φυσικά, η ιδιοφυΐα του Μόζαρτ πήγε τη σκυτάλη πολύ μακρύτερα...

Το δεύτερο μισό του 18ου αιώνα, χάρη στη συνεργασία του θεατρικού συγγραφέα Κάρλο Γκολντόνι, η κωμική όπερα γνώρισε ακόμα μεγαλύτερη επιτυχία, βελτίωσε τη δομή της και καθόρισε πολλά επί μέρους χαρακτηριστικά της. Οι συνεργασίες του Goldoni ήταν κυρίως με τους Μπαλντασάρε Γκαλούπι (Baldassare Galuppi) και Νικολό Πισίνι. Ο πολυγραφότατος Piccinni, συνέθεσε τον απίστευτο αριθμό των ογδόντα μελοδραμάτων.

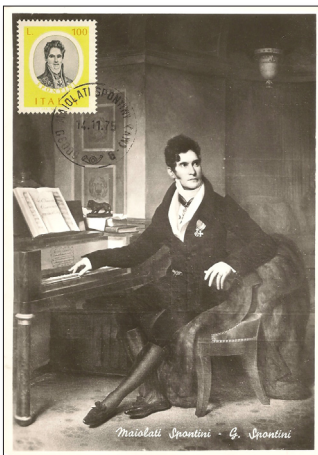
Ένας ακόμη αξιόλογος συνθέτης όπερας ήταν και ο Ντομένικο Τσιμαρόζα (Domenico Cimarosa).

Γιος χτίστη και μιας πλούστρας, ορφάνεψε από πατέρα στα 7 του χρόνια και άρχισε τη ζωή του σαν ζητιάνος. Όταν όμως τον μάζεψαν σε ένα μοναστήρι και μπόρεσε να σπουδάσει, απεδείχθη μουσική μεγαλοφυΐα. Έγραψε, μεταξύ άλλων, πάνω από 70 όπερες.

Οι εξελίξεις της Ιταλικής όπερας μεταφέρθηκαν και υιοθετήθηκαν στις άλλες χώρες της Ευρώπης από το πλήθος των συνθετών που τα χρόνια εκείνα παρεπιδημούσαν στην Ιταλία. Ταυτόχρονα, Ιταλοί συνθέτες όπερας πενούσαν μεγάλο μέρος της ζωής και δραστηριότητάς του στο εξωτερικό. Ένας από αυτούς ήταν ο Λουίτζι Κερουμπίνι. Μετά από ταξίδια σε Λονδίνο, Παρίσι, ο Κερουμπίνι εγκαταστάθηκε στην "πόλη του φωτός" από τα 26 του, όπου και πέρασε το υπόλοιπο της ζωής του. Η πιο γνωστή όπερα του είναι η περίφημη *Μήδεια*, μία από τις όπερες στις οποίες διέπρεψε η δική μας Μαρία Κάλλας και με την οποία εμφανίστηκε στην Επίδαυρο τον Αύγουστο του 1961.

Σύγχρονος του Κερουμπίνι ήταν και ο Γκασπάρε Σποντίνι (Gaspare Spontini). Μετά τις σπουδές του στη Νάπολη και τα πρώτα έργα του, γοητευμένος από τη δόξα του Ναπολέοντα Βοναπάρτη και τη νέα αισθητική που είχε αρχίσει να αναπτύσσεται στη Γαλλία, αποφάσισε στα 27 του να εγκατασταθεί στο Παρίσι. Συνέθεσε πάνω από

Γκασπάρε Σποντίνι

1782). Είναι γεγονός ότι πολλά από τα λιμπρέτα του Μεταστάζιο μελοποιήθηκαν 20, μέχρι και 30 φορές, από διαφορετικούς συνθέτες!

Πιέτρο Μεταστάζιο, ο διασημότερος λιμπρετίστας της ιστορίας.

Μία σπουδαία μουσική φυσιογνωμία της περιόδου μεταξύ του 18ου και 19ου αιώνα ήταν και ο Αντόνιο Σαλιέρι (1750 – 1825). Είναι αυτός που στη γνωστή ταινία του Μίλος Φόρμαν εμφανίστηκε ως ανθρωπόμορφο ατάλαντο τέρας, που σκόπευε να εξολοθρεύσει το Μότσαρτ από τη ζήλεια του.

Στην πραγματικότητα, πέρα από τις συναδελφικές αντιζηλιές που υπήρχαν και πάντα θα υπάρχουν, ο Σαλιέρι ήταν ένας περίφημος συνθέτης, δεσπόζουσα μορφή του καιρού του. Έγραψε 39 όπερες, εκκλησιαστική μουσική και μουσική δωματίου, ορατόρια, καντάτες και χορωδιακά έργα.

Ο Αντόνιο Σαλιέρι υπήρξε κυρίαρχη μουσική φυσιογνωμία του καιρού του, αντίθετα με όσα παρουσιάζονται στην ταινία *Αμαντέους* του Μίλος Φόρμαν.

Τρεις εκδόσεις προς τιμή του περίφημου Κουρέα της Σεβίλλης του Ροσίνι.

Μεταξύ άλλων, υπήρξε δάσκαλος του Μπετόβεν, του Σούμπερτ και του Λίστ.

Ο ερχομός του 19ου αιώνα έφερε το κίνημα του ρομαντισμού και στην όπερα, με την ιταλική σκηνική μουσική να γνωρίζει καινούργιες, ακόμα μεγαλύτερες μέρες δόξας. Τα θέματά της δίνουν έμφαση στη φαντασία και στο συναίσθημα, και είναι επηρεασμένα από την εθνική λογοτεχνία, όπως συμβαίνει και στο θέατρο πρόζας της εποχής.

Πρώτη μεγάλη φυσιογνωμία του 19ου αιώνα ήταν ο Τζακίνο Ροσίνι (Gioachino Rossini), ο οποίος χρησιμοποίησε τον συνθετικό του οίστρο

Όραιο φάκελος έκδοσης 1944, για τα 150 χρόνια από το θάνατο του Τζοακίνο Ροσίνι.

κυρίως σε κωμικές όπερες, όπως ο Κουρέας της Σεβίλλης (1816), Η Σταχτοπούτα (1817), αλλά και δραματικές, όπως ο Οθέλλος (1816) και ο περίφημος Γουλιέλμος Τέλος (1829) από το γνωστό ιστορικό ελβετικό θρύλο.

Τον Ροσίνι διαδέχτηκαν επάξια ο Βιντσέντι Μπελίνι (Vincenzo Bellini). Έζησε μόνο 34 χρόνια. Παρά ταύτα πρόλαβε να αφήσει αριστουργήματα. Στις

παρτιτούρες του έχει απόλυτη προτεραιότητα ο λυρισμός. Θριαμβεύει το τραγούδι, η μελωδία, απελευθερωμένη από κάθε ρητορεία. Ο Bellini είναι αυτός που έβαλε την υπογραφή του στην ιστο-

Ο Μπελίνι ανάμεσα σε δύο εκδόσεις προς τιμή της Νόρμας του.

Έκδοση του 1935, για τα 100 χρόνια του θανάτου του Μπελίνι. Απεικονίζονται το χωριό του, το σπίτι του, το πιάνο του και διάφορες αλληγορικές παραστάσεις.

ρία της όπερας με την *Υπνοβάτιδα* (1831), τους *Πουριτανούς* (1835), αλλά κυρίως με την αθάνατη *Νόρμα* (1831) (που περιλαμβάνει την πασίγνωστη άρια "Casta Diva", άρια στην οποία πρώτευσε η Μαρία Κάλλας).

Μεγάλη προσφορά στην όπερα της εποχής είχε και ο Σαβέριο Μερκαντάντε, 1795-1870. Συνέθεσε περισσότερες από 50 όπερες και ήταν μια από τις δεσπόζουσες μουσικές

Σαβέριο Μερκαντάντε.

μόνη που εκτελείται σήμερα συχνά είναι η *La Gioconda*, στην οποία κυρίως οφείλει την φήμη του.

Ωστόσο, ο 18ος αιώνας έμελλε να συμπληρωθεί και κλείσει ακόμα πιο θριαμβευτικά. Στο δεύτερο μισό του εμφανίστηκαν πλήθος σπουδαίων συνθετών όπερας, με κυρίαρχες φυσιογνωμίες τους Τζουζέπε Βέρντι και Τζάκομο Πουτσίνι.

Ήδη η Ιταλική όπερα βρίσκεται στον αστερισμό του "belcanto", που χαρακτηρίζεται

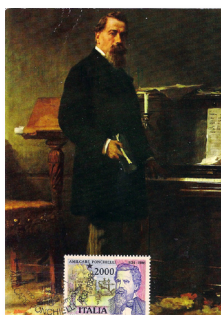

Γκαετάνο Ντονιζέτι. Διακρίνεται παρτιτούρα από την *Κόρη του Συντάγματος* και σκηνή της *Λουισία ντε λα Μερμούρ*.

φυσιογνωμίες του καιρού του.

Τη μελωδικότητα και τη μουσική ευαισθησία του Μπελίνι ακολούθησε ο Γκαετάνο Ντονιζέτι (Gaetano Donizetti), με όπερες που εξακολουθούν στις μέρες μας να παίζονται με επιτυχία. Μεταξύ αυτών η *Λουισία ντε λα Μερμούρ* (1835) και οι κωμικές όπερες *Ελιζήριο του έρωτα* (1832) και *Don Pasquale* (1843).

Αλλά και ο Αμιλκάρε Πονκιέλλι (Amilcare Ponchielli, 1834-1886) ήταν πολύ δημοφιλής συνθέτης κατά την διάρκεια της ζωής του. Μεταξύ άλλων, έγραψε τις όπερες *I promessi sposi* (Οι αρραβωνιασμένοι, από το γνωστό μυθιστόρημα του Alessandro Manzoni) και *Η Τζοκόντα* (1876). Από αυτές η

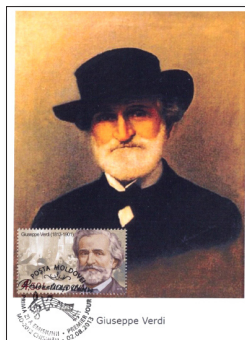

Αμιλκάρε Πονκιέλλι.

από άριες μεγάλης μελωδικής αξίας και εκφραστικότητας, ενώ τα έργα γίνονται συχνά με θεαματική σκηνογραφία.

Ο Giuseppe Verdi (1813-1901) ήταν ο άνθρωπος που αναμφίβολα προσωποποίησε το ιταλικό μελόδραμα. Έδωσε στα έργα του, μια δραματική δύναμη και απaráμιλλη ρυθμική ζωντάνια.

Γεννήθηκε κοντά στο Μπουσέτο της Ιταλίας που τότε ανήκε στη Γαλλική Αυτοκρατορία. Πρώιμο ταλέντο, στα 26 του χρόνια παρουσίασε την πρώτη του όπερα (Ομπέρτο) στη Σκάλα του Μιλάνου, ενώ τον ίδιο χρόνο έχασε τη γυναίκα του και τα δύο του παιδιά. Απελπισμένος, ήθελε να εγκαταλείψει τη μουσική.

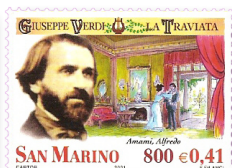
Τζουζέπε Βέρντι. Ο σπουδαιότερος συνθέτης όπερας όλων των εποχών.

Σκηνή από το *Ναμπούκο* (οι σκλάβοι τραγουδούν το γνωστό χωρωδικό "Va pensiero"), (μέσον) *VIVA V.E.R.D.I.* και (δεξιά) παρτιτούρα από την ίδια όπερα

Μετά από μία περίοδο θλίψης και αποτυχιών, το 1842, αποδέχθηκε την πρόταση να ξαναρχίσει να γράφει όπερες για τη Σκάλα του Μιλάνου, με πρώτη τον περίφημο Ναμπούκο (= Ναβουχοδονόσωρ) που γνώρισε μεγάλη επιτυχία. Από τότε αφοσιώθηκε στη σύνθεση όπερας. Ήταν η αρχή μιας θριαμβευτικής σταδιοδρομίας που συνδέθηκε πολύ στενά με τις προσπάθειες για την πολιτική ένωση (Risorgimento) της Ιταλίας. Προσπάθειες που ο ίδιος ο Βέρντι ενθάρρυνε με τη θεματολογία των έργων του, τα

Μετά το Ναμπούκο, οι θρίαμβοι διαδέχονταν ο ένας τον άλλο: *Λομβαρδοί* (1843), *Ερνάνης* (1844), από το ομώνυμο ιστορικό δράμα του Β. Ουγκώ, *Ατίλας* (1846), *Λουίζα Μίλλερ* (1847), *Μάκβεθ* (1849), *Ριγκολέττο* (1851), από το *Ο βασιλιάς διασκεδάει*, επίσης του Βίκτωρος Ουγκώ, *Τροβατόρε* (1853), από ένα ισπανικό δράμα του Αντόνιο Γκαρθία Γκουτιέρες, *Λα Τραβιάτα* (1853), από την *Κυρία με τας Καμελίας* του Αλεξάνδρου Δουμά υιού, *Σικελικοί Εσπερινοί* (1855), με την υπόθεση του έργου να

Όπερες του Βέρντι: *Ερνάνης*, *Ριγκολέτο*, *Τροβατόρε*, *Τραβιάτα*...

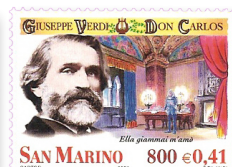
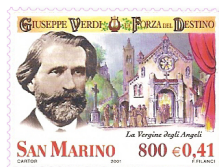
οποία, εμπνεόμενα από το ιστορικό παρελθόν και επενδυμένα με εντυπωσιακά χωρωδικά, δημιουργούσαν εύκολα στο κοινό συνειρμούς με την τρέχουσα πολιτική πραγματικότητα.

Χαρακτηριστικό της ταύτισης του ονόματος του Βέρντι με το Risorgimento ήταν το σύνθημα που ακουγόταν τότε και έγραφαν στους τοίχους οι νέοι: *Viva V.E.R.D.I.* (*Viva Vittorio Emanuele Re D'Italia* - Ζήτω ο Βίκτωρ Εμμανουήλ βασιλιάς της Ιταλίας).

βασίζεται πάνω στην ιστορική εξέγερση των Σικελικών Εσπερινών του 1282.

Τα αριστουργήματα του Βέρντι συνεχίστηκαν με το *Un ballo in maschera* (Χορός Μεταμφιεσμένων) το 1859.

Ας σημειώσουμε εδώ ότι η διεθνής του καταξίωση ήταν τόσο μεγάλη, ώστε οι πρεμιέρες από πολλές όπερές του δόθηκαν σε λυρικά θέατρα εκτός Ιταλίας. Το 1862, για παράδειγμα, *Η δύναμη του πεπρωμένου* ήταν παραγγελία του

...*Σικελικοί Εσπερινοί*, *Χορός μετεμφιεσμένων*, *Η δύναμη του πεπρωμένου*, *Ντον Κάρλος*.

Η Αίντα του Βέρντι είναι από τις περισσότερο τιμημένες όπερες φιλοτελικά.

Τσάρου Αλέξανδρου Β' και η πρώτη της δόθηκε στο αυτοκρατορικό θέατρο Bolchoï Kamenny της Αγίας Πετρούπολης, ενώ ο *Δον Κάρλος*, από το ομώνυμο δράμα του Σίλλερ, πρωτοπαρουσιάστηκε το 1867 στο Παρίσι, και η *Αίντα*, το 1871 στο Κάιρο.

Η όπερα Αίντα γράφτηκε μετά από παραγγελία του Χεδίφη Ισμαήλ Ίμπν Ιμπραήμ της Αιγύπτου, για να παιχτεί στο Κάιρο, ως μέρος των εκδηλώσεων για τα εγκαίνια της Διώρυγας του Σουέζ (17 Νοεμβρίου 1869). Τελικά, η πρώτη δόθηκε στην όπερα του Καΐρου δύο χρόνια αργότερα.

Μετά την Αίντα ακολούθησε ένα μεγάλο διάστημα σιωπής, που διακόπηκε με τη γνωριμία του με τον κατά πολύ νεότερό του ποιητή και συνθέτη Αρίγκο Μπόιτο. Κάνοντας μία μικρή παρένθεση, πρέπει να αναφέρουμε εδώ ότι ο Arrigo Boito, εκτός από ποιητής και λιμπρετίστας, ήταν και εξαιρετος συνθέτης. Η όπερά του *Μεριστοφελής*

Αρίγκο Μπόιτο. Συνθέτης και λιμπρετίστας...

βρίσκεται πάντα μεταξύ των αγαπημένων μελοδραμάτων του διεθνούς ρεπερτορίου.

Όταν ο Boito παρουσίασε στο Βέρντι το λιμπρέτο του *Οθέλλου* από το ομώνυμο έργο του Σαίξπηρ το 1887, ο Βέρντι ενθουσιάστηκε και σύντομα γεννήθηκε ένα ακόμα αριστούργημα.

Τέλος, το 1893, πάλι σε λιμπρέτο του Μπόιτο, γράφτηκε η λυρική κωμική όπερα *Φάλσταφ*, που είναι βασισμένη και αυτή στο Σαίξπηρ, και στις *Εύθυμες κυράδες του Γουίντσορ*.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι όταν γράφτηκε ο *Falstaff*, ο Βέρντι είχε σχεδόν φτάσει στα 90 του χρόνια. Όταν μάλιστα ο Αρίγκο Μπόιτο (Arrigo Boito) του πρότεινε να ετοιμάσει το λιμπρέτο, αυτός αρνήσαν, γιατί φοβόταν ότι δεν θα προλάβει να την ολοκληρώσει. Και όμως, αυτός ο 90χρονος γέρος έγραψε ένα έργο, από τα καλύτερά του, με λαμπερή ενορχήστρωση, σπινθηροβόλο, και με λεπτότατες μελωδικές επινοήσεις.

...των δύο τελευταίων έργων του Βέρντι: του *Οθέλλου* και του *Φάλσταφ*.

Διάσημοι τραγουδιστές στα έργα του Βέρντι: *Τροβατότε*, *Ριγκολέτο*, *Τραβιάτα* και *Οθέλλος*.

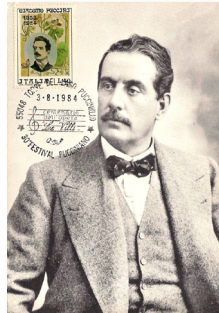
Πιέτρο Μασκάνι, Ρουτζέρο Λεονκαβάλλο (σκηνή από την όπερα Παλιάτσι) και Ουμπέρτο Τζιορντάνο: Τρεις συνθέτες όπερας από το κίνημα του Βερισμού.

Το κίνημα του Βερισμού στη μουσική οφείλει το όνομά του στην ιταλική λέξη *vergo*, που σημαίνει "αληθινό". Σαν μουσικό κίνημα είναι καθαρή ιταλική υπόθεση, αναφέρεται κυρίως στην όπερα και εκπροσωπείται από τέσσερις σημαντικούς συνθέτες που εργάστηκαν στα τέλη του 19ου αιώνα: τους Πιέτρο Μασκάνι, Ρουτζέρο Λεονκαβάλλο, Ουμπέρτο Τζιορντάνο και, τον σπουδαιότερο, τον Τζιάκομο Πουτσίνι. Αυτοί θέλησαν να φέρουν το νατουραλισμό στην όπερα, αντίστοιχο με αυτόν που έφεραν στη λογοτεχνία οι Εμίλ Ζολά και Χένρικ Ίμπσεν.

Ο Πιέτρο Μασκάνι (Pietro Mascagni) μας άφησε την πασίγνωστη *Καβαλερία Ρουσικάννα*, το αριστούργημά του, και μερικές ακόμη με πιο γνωστή την όπερα *L'amico Fritz* (Ο φίλος Φριτζ).

Ο Ναπολιτάνος Ρουτζέρο Λεονκαβάλλο (Ruggero Leoncavallo) συνέθεσε 11 όπερες και 9 οπερέτες. Σπουδαιότερο έργο του η όπερα *Παλιάτσι*, από όπου και η περίφημη άρια "Γέλα Παλιάτσο".

Ακολούθησε ο Ουμπέρτο Τζιορντάνο (Umberto Giordano), ο οποίος συνέθεσε 14 μελοδράματα, με περισσότερο γνωστό τον

Αντρέα Σενιέ (Andrea Chénier).

Τέλος, έφτασε η ώρα να αναφερθούμε στον κορυφαίο συνθέτη του κινήματος του βερισμού, αλλά και έναν από τους σπουδαιότερους στην ιστορία της όπερας: τον Τζιάκομο Πουτσίνι.

Η πρώτη όπερα του Πουτσίνι είχε τον τίτλο *Λε Βιλί* και πρωτοπαίχτηκε το 1846. Ακολούθησαν 12 άλλες, οι περισσότερες αριστουργήματα, όπως οι *Μανόν Λεσκώ*, *Οι Μποέμ* (1896), η *Τόσκα* (1900), η *Μαντάμα Μπατερφλάι* (1904), *Η κόρη της Δύσης* (1910), ο *Τζιάνι Σκίκι* και η *Τουραντό*, η οποία έμεινε ημιτελής, καθώς τον πρόλαβε ο θάνατος σε ηλικία 66 ετών, από καρκίνο στο λάρυγγα. Την ολοκλήρωσή της ανέλαβε ένας άλλος γνωστός συνθέτης της εποχής: ο Φράνκο Αλφάνο (1926).

Ο Πουτσίνι τραγούδησε με πάθος τα αιώνια αισθήματα του ανθρώπου, με κυρίαρχο τον έρωτα. Αισθήματα που κυρίως εκφράζονται στη γυναικεία καρδιά των πρωταγωνιστριών του (η Μιμί στους *Μποέμ*, η

Λε Βιλί: Η πρώτη όπερα του Πουτσίνι.

Πιέτρο Αλφάνο: Ολοκλήρωσε την ατέλειωτη Τουραντό.

Μποέμ, *Τόσκα*, *Τουραντό*, *Μαντάμα Μπατερφλάι*: Τέσσερες από τις όπερες του Πουτσίνι.

Οι διάσημες σοπράνο Μαρία Κάλας, Μάργκαρετ Σέρινταν και Μπιργκίτ Νίλσον στους ρόλους της Τόσκα, της Μιμί από τους Μπόεμ και της Τουραντό.

Μανόν, η Τόσκα, η Μπατερφλάι).

Τέλος, πρέπει να αναφερθούμε και στον τελευταίο συνθέτη όπερας του κινήματος του βερισμού, τον Φραντσέσκο Τσιλέα (Francesco Cilea, 1866 –1950). Πιο γνωστά και δημοφιλή έργα του είναι η *Αρλεζιάνα* και η *Αντριάνα Λεκουβρέρ*.

Κάπου εδώ, στα μέσα του 20ου αιώνα, οι αλλαγές και οι εξελίξεις στον κόσμο του θεάματος και του ακροάματος υπήρξαν ραγδαίες. Κινηματογράφος, ραδιοφωνία, τηλεόραση, διαδίκτυο, όλα συνέβαλαν και επέδρασαν στη δραματική ελάττωση παραγωγής νέων μελοδραμάτων. Ασφαλώς και συνθέσεις υπάρχουν. Δεν είναι όμως όπως τότε, στην εποχή του Ροσίνι, του Βέρντι ή του Πουτσίνι, όταν η είσοδος σε μία θεατρική αίθουσα ήταν ο μόνος τρόπος για ψυχαγωγία επιπέδου, με την όπερα να αποτελεί μία από τις σημαντικότερες μορφές της. Άλλαξαν στο μεταξύ και οι τάσεις, η νεότερη

μουσική έγινε περισσότερο δυσνόητη για το ευρύ κοινό, αλλά και οι φίλοι της όπερας περιορίστηκαν σε λίγους, περισσότερο ή λιγότερο μνημένους.

Ωστόσο, οι θιασώτες της όπερας υπάρχουν. Απόδειξη ότι η δική μας, η μοναδική Λυρική Σκηνή της χώρας, αλλά και το Μέγαρο μουσικής που και αυτό παρουσιάζει συχνά παραστάσεις όπερας, παρά της έλλειψη οπερετικής παιδείας και παράδοσης των Ελλήνων, είναι και τα δύο πάντα γεμάτα.

Ακόμα μία έκδοση για τον Πουτσίνι με σκηνές από όπéρες του.

Φραντσέσκο Τσιλέα, ο τελευταίος συνθέτης του κινήματος του βερισμού.

Σημείωση: Το ανωτέρω άρθρο παρουσιάστηκε πρωτότυπα ως σμιλία στις 20 Ιανουαρίου 2014, στο Ταχυδρομικό και Φιλοτελικό Μουσείο της Αθήνας, στα πλαίσια της γιορτής της Κοπής της Βασιλόπιτας που συνεόρτασαν ο Πανελλήνιος Σύλλογος Θεματικού Φιλοτελισμού και Νεότητας με τον σύλλογο "Οι Φιλοτελιστές των Αθηνών".

Σύντομα στη διάθεση των Ελλήνων θεματικών:

Παντελή Λεούση
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ

Ένα πολυσέλιδο έργο, εξολοκλήρου έγχρωμο και πλούσια εικονογραφημένο, με όλα όσα πρέπει να ξέρει ένας θεματικός.

Μαχάτμα Γκάντι Ο κορυφαίος στοχαστής πολιτικός

του Δημήτρη Βαρελά

Το πραγματικό όνομα του Μαχάτμα Γκάντι ήταν Μοχάντας Καραμτσάντ Γκάντι. Την προσωνυμία "Μαχάτμα" (Μεγάλη Ψυχή) φέρεται να του απέδωσε στα 1915 ο Ινδός νομπελίστας ποιητής και φιλόσοφος Ραμπιντρανάθ Ταγκόρ.

Γιος Πρωθυπουργού ενός από τα αναρίθμητα μικρά κρατίδια της Ινδίας, γεννήθηκε στην πόλη Πορμπαντάρ το 1869. Η οικογένεια του ανήκε στην κάστα των Μπάνια, ήταν δηλαδή έμποροι.

Σπούδασε νομικά στο Λονδίνο. Στα χρόνια 1893-1914 έζησε στη Νότια Αφρική ως δικηγόρος, όπου υπερασπίστηκε τα πολιτικά δικαιώματα Ινδών μεταναστών, θύματα του καθεστώτος του απαρχαίντ που ίσχυε σ' αυτή τη χώρα. Ο Γκάντι ανέπτυξε μία μέθοδο αντιστάσεως χωρίς βία, την οποία εφάρμοσε και στον αγώνα για την απελευθέρωση της πατρίδας του από τους Άγγλους αποικιοκράτες, όταν το 1914 επέστρεψε στην Ινδία και ανέλαβε την ηγεσία του αγώνα.

Κάλεσε το λαό της Ινδίας σε "ανυπακοή στις εντολές των κατακτητών", επέβαλε σαμποτάζ βρετανικών προϊόντων και άρνηση συνεργασίας με τις αρχές της αποικιοκρατίας.

Μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, τις πρώτες ημέρες του Αυγούστου 1947, μετά από διαβουλεύσεις, η Ινδία μπαίνει στην αναμονή της ανεξαρτησίας της. Όμως προκύπτει μεγαλύτερο πρόβλημα. Οι Μουσουλμάνοι,

με αρχηγό τους τον Αλί Τζίννα (εικ. 4) και με την βοήθεια των Άγγλων, πιστοί στο δόγμα "διαίρει και βασίλευε", ζητούν τη δημιουργία χωριστού μουσουλμανικού κράτους. Ο Γκάντι προσπαθεί να μεταπεισεί τον μουσουλμάνο ηγέτη, αφιερώνει τις τελευταίες δυνάμεις του ν' αποτρέψει τη βία κηρύσσοντας αδιάκοπα την ειρήνη και στα δύο στρατόπεδα, ενώ αρχίζει την εικοστή απεργία πείνας.

Τελικά η διάσπαση της Ινδίας δεν αποφεύχθηκε. Δημιουργήθηκαν δύο κράτη, η ινδουιστική Ινδία και το μουσουλμανικό Πακιστάν, από το οποίο αποχωρίστηκε στη δεκαετία του 1970 το ανατολικό τμήμα και αποτέλεσε το κράτος του Μπαγκλαντές.

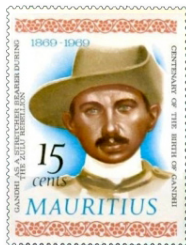
Στις 30 Ιανουαρίου 1948, ο Γκάντι, 78 χρόνων πια, ενώ έκανε τον απογευματινό του περίπατο υποβασταζόμενος από δύο νεαρές κοπέλες, θα πυροβοληθεί από τον βραχμάνο Ινδό Ναθουράμ Γκόντσε, και πριν ξεψυχήσει βρήκε το χρόνο να συγχωρήσει το δολοφόνο του.

Δύο λέξεις συνοψίζουν τους πολιτικούς και φιλοσοφικούς άξονες της σκέψης του Γκάντι: "Σατυαγκράχα" (αναζήτηση της αλήθειας) και "Αχίμσα" (μη βία).

Ο Γκάντι για πρώτη φορά θα μιλήσει γι' αυτές τις αρχές του στις 11 Σεπτεμβρίου 1906 στην Νότια Αφρική. Στην Ινδία για πρώτη φορά θα εφαρμοστεί η "Σατυαγκρά-

Ο Γκάντι φοιτητής νομικής στο Λονδίνο και, δεξιά, τραυματιοφόρος την περίοδο της εξέγερσης των Ζουλού.

Αλί Τζίννα, ο αρχηγός των Ινδών Μουσουλμάνων, πρωτοστάτης της διάσπασης της Ινδίας.

Ο Γκάντι με τη γυναίκα του Καστουρίμπα, πολιτικό και ακτιβίστρια, αγωνίστρια της ινδικής ανεξαρτησίας.

Ο Γκάντι στη Νότιο Αφρική, την εποχή που ίδρυσε το κίνημα "Σατυαγκράχα" (επιμονή στην αλήθεια). Δεξιά, έκδοση σε ανάμνηση της "Αχίμσα" (μη βίας). Το χέρι με μια ροδα στην παλάμη συμβολίζει τον όρκο της "μη βίας".

χα" και η "Αχίμσα" με κεντρικό στόχο ο λαός να επιδιώκει την επανόρθωση της αδικίας, χωρίς να προξενήσει βία και να αισθανθεί μίσος για τον αντίπαλο. Το άτομο οφείλει να αντιστέκεται στους άδικους νόμους, χωρίς όμως να αντιδρά στις ποινές που επιβάλλονται σ' όποιον τους παραβαίνει. (Είναι ένας ασύλληπτος, εύστροφος και επιτυχής συνδυασμός νομιμότητας και παρανομίας). Στις μεγάλες απεργίες που ακολουθούν κάθε κυβερνητική αυθαιρεσία ο Γκάντι αναλύει στους απεργούς τις προϋποθέσεις για την επιτυχή έκβαση του στόχου τους:

- καμιά περίπτωση προσφυγή στη βία,

Έκδοση του ΟΗΕ. Υπότιπλος: "Σατυαγκράχα: Ανακίνηση. Διεθνής Ημέρα Μη Βίας". Ο Γκάντι έχει πλέον καθιερωθεί ως παναθρώπινο σύμβολο της μη βίας.

- καμιά κακοποίηση απεργοσπαστών,
- δυσπιστία στις προσφορές και στις ελεημοσύνες,
- καμιά υποχώρηση όσο κι αν κρατήσει η απεργία.

Οι αγώνες του Γκάντι για την ανεξαρτησία της Ινδίας είχαν και απώλειες. Ιστορική έμεινε η "σφαγή στο Αμριτσάρ" την άνοιξη του 1919, όταν σκοτώθηκαν 400 ειρηνικοί διαδηλωτές και 1400 τραυματίστηκαν από τα πυρά των Άγγλων.

Κορυφαία εκδήλωση της "Σατυαγκράχα" και αφορμή για να εκδηλωθεί μια παν-ινδική εκδήλωση θα δοθεί όταν η Αποικιακή Κυβέρνηση αποφάσισε να διπλασιάσει το φόρο του αλατιού. Ο Γκάντι κηρύσσει μια πανεθνική πορεία ανυπακοής. Η πανστρατιά του κινή-

ματος της "Σατυαγκράχα" θα κάνει την πιο θεαματική και την πιο πετυχημένη πορεία της: Την περίφημη "πορεία του Αλατιού". Αποφασίζεται η πορεία να καλύψει 390 χλμ. Ο Γκάντι ξεκινάει τη μεγάλη πορεία προς τις αλυκές του Ντάντι για να φτιάξει μια πίδα από αλάτι. Το κύρος της Βρετανικής Αυτοκρατορίας έχει τρωθεί ανεπανόρθωτα. Η ανεξαρτησία της Ινδίας ήταν πλέον ζήτημα χρόνου.

1948. Η Ινδία τιμά φιλοτελικά τον Γκάντι ένα χρόνο μετά την ανεξαρτησία της χώρας. Δεξιά, έκδοση σε ανάμνηση των 50 χρόνων από την "σφαγή του Αμριτσάρ".

Η μεγάλη πορεία 390 χλμ προς τις αλυκές του Ντάντι σηματοδότησε την αρχή του τέλους της βρετανικής κατοχής.

Το ΙΠΠΟΦΑΕΣ

Παρά το γεγονός ότι οι Νεοέλληνες ανακάλυψαν το ιπποφαές μόλις πρόσφατα, το φυτό ήταν γνωστό από την αρχαιότητα. Αναφορές γι' αυτό υπάρχουν σε κείμενα του Θεόφραστου, μαθητή του Αριστοτέλη, αλλά κυρίως του Διοσκουρίδη, του πατέρα της Φαρμακολογίας.

Το όνομά του το οφείλει στα στρατεύματα του Μεγάλου Αλεξάνδρου, που παρατήρησαν ότι τα άρρωστα και τραυματισμένα άλογα που έτρωγαν τα φύλλα και τους καρπούς του φυτού ανάρρωναν γρηγορότερα, αποκτούσαν περισσότερη δύναμη, ενώ το τρίχωμά τους δυνάμωνε και γινόταν πιο λαμπερό. Γι' αυτό και το ονόμασαν "ιπποφαές", λαμπερό άλογο (ίππος: άλογο, φάος: φως, λάμψη).

Αλλά και ένας μογγολικός θρύλος αναφέρει ότι ο Τζένγκις Χαν και ο στρατός του έπιναν χυμό από ιπποφαές, προκειμένου να αυξήσουν την αντοχή και να επιταχύνουν τη θεραπεία των πληγών τους.

Το βιβlio "Sibu Yidian", που έχει γραφτεί το 18ο αιώνα, τριάντα ολόκληρα κεφάλαια είναι αφιερωμένα στις θεραπευτικές ιδιότητες και χρήσεις του φυτού.

Αναφέρεται επίσης εκτενώς στην κλασική θιβετιανή φαρμακευτική, σε Κίνα και Ινδία είναι αναπόσπαστο κομμάτι της φαρμακευτικής τους, ενώ η Ρωσία έκανε πολλές κλινικές δοκιμές για

τις θεραπευτικές χρήσεις του φυτού, ήδη από το 1950, αποκαλύπτοντας τις εκπληκτικές ιδιότητές του. Οι Ρώσοι, εδώ και πολλά χρόνια, το χρησιμοποιούν ως συστατικό της διατροφής των αστροναυτών.

Πρόκειται για ένα από τα αρχαιότερα φυτά στη Γη. Η παρουσία του χρονολογείται πολύ πριν την εποχή των παγετώνων. Ευδοκίμει ακόμα και στα πιο φτωχά χώματα και, ανάλογα με το μικροκλίμα της κάθε περιοχής, το συναντάμε σε παράκτιες ζώνες, αλλά και σε ημιερημώδεις ή ορεινές περιοχές.

Οι καρποί του μοιάζουν με ρώγες σταφυλιού, είναι πορτοκαλί και χυμώδεις, και έχουν υπόξινη

γεύση.

Το ιπποφαές ευδοκίμει και καλλιεργείται στην Ευρώπη και στην Ασία. Στη χώρα μας καλλιεργείται στη βόρεια Εύβοια, στην περιοχή Αχούρια.

Συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των "υπερτροφών". Σύμφωνα με Ρώσους και Κινέζους επιστήμονες, περιέχει 190 πολύτιμες ουσίες, οι περισσότερες από τις οποίες έχουν ισχυρή αντιοξειδωτική δράση. Οι περισσότερες και δραστικότερες (106) έχουν εντοπιστεί στο έλαιο που περιέχουν οι καρποί του. Σύμφωνα με τους μελετητές, το σημαντικότερο επιστημονικό εύρημα για το ιπποφαές δεν είναι μόνο ότι περιέχει πολύτιμες ουσίες για την υγεία του

Το ιπποφαές ήταν γνωστό για τις πολύτιμες ιδιότητές του από πολύ παλιά. Σήμερα, η επιστήμη όχι μόνο τις επαλήθευσε, αλλά ανακάλυψε και πολλές καινούργιες.

ανθρώπου, αλλά και το ότι τόσο οι συγκεντρώσεις τους όσο και ο συνδυασμός τους έχουν συνταιριαστεί από τη φύση με τέτοιο τρόπο, ώστε να προσφέρουν την καλύτερη δυνατή κάλυψη στον ανθρώπινο οργανισμό.

Βέβαια, το να απαριθμήσει κανείς τα είδη βιταμινών

που περιέχει, τα μεταλλικά στοιχεία, τα πολυακόρεστα λιπαρά οξέα, καθώς και την επίδραση που ασκούν όλα αυτά στα ανθρώπινα όργανα και τις λειτουργίες του, δεν ανήκουν στην ακτίνα δράσης του παρόντος περιοδικού. Αυτό που σαν κατακλείδα μπορεί να αναφερθεί είναι ότι πρόκειται για ένα φυτό, για το οποίο μπορεί κανείς να πει με βεβαιότητα ότι διαθέτει κυριολεκτικά θαυματουργές ιδιότητες.

Λάκης Τσάκωνας

Προνοητικότητα ή υπεραισιοδοξία;

Όταν η Σκωτία έλαβε μέρος στο Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου του 1978, κανείς δεν πίστευε ότι είχε ελπίδες να το κατακτήσει. Κανείς, με μόνη εξαίρεση το Βασιλικό Ταχυδρομείο της Μεγάλης Βρετανίας. Γι' αυτό και ετοίμασε το εικονιζόμενο γραμματόσημο. Ίσως διότι στη χώρα αυτή πιστεύουν στα θαύματα!

Το γραμματόσημο απεικονίζει έναν παίκτη να σηκώνει το βαρύτιμο κύπελλο, ενώ οι συμπαίκτες του χοροπηδούν από ενθουσιασμό. Σε ένα δεύτερο γραμματόσημο, τέσσερις παίκτες σηκώνουν τα χέρια ψηλά τη στιγμή που ο διαι-

τητής σφυριζει τη λήξη.

Ωστόσο, η Σκωτία δεν τα κατάφερε και τα δύο γραμματόσημα των 11p και 9p δεν κυκλοφόρησαν ποτέ. Όπως είναι γνωστό, το κύπελλο του 1978 κατέκτησε η Αργεντινή, που ήταν και η διοργανώτρια χώρα.

Ανεξάρτητα πάντως από το αν κρίνουμε τους Βρετανούς υπεραισιόδοξους και αιθεροβάμονες, δεν θα πρέπει να θαυμάσουμε την προνοητικότητα τους; Οι προοπτικές κατάκτησης του κυπέλλου από τη Σκωτία ήταν περίπου ίδιες με εκείνες της κατάκτησης του Πανευρωπαϊκού από τη χώρα μας, εκείνου του περιβόητου "τιμημένου"! Η Ελλάδα το κατέκτησε τελικά. Τα Ελληνικά Ταχυδρομεία είχαν άραγε προβλέψει ένα τέτοιο θαύμα και είχαν προνοήσει την ετοιμασία της σχετικής έκδοσης;

Πάντως, με την εξέλιξη της τεχνολογίας, μία έκδοση μπορεί σήμερα να ετοιμαστεί και να κυκλοφορήσει μέσα σε δύο εβδομάδες, κάτι που ίσως να μην ήταν εφικτό το 1978. Ίσως γι' αυτό και η σπουδή...

Σε κάθε περίπτωση, η λαϊκή σοφία μας διδάσκει: "Κάλιο γαϊδουρόδενε παρά γαϊδουρογύρευε"!

Π. Λ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις

Επιμέλεια Παντελή Λεούση

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ

Καρδίτσα, 21 - 23 Μαΐου 1999

Η έκθεση αυτή απέβλεπε στην ενίσχυση της ελληνορθόδοξης πίστης και της ιστορικής μας μνήμης, καθώς και στη διαφύλαξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Οργανώθηκε από τον Τομέα Διοίκησης και Επικοινωνίας του ΕΛΤΑ σε συνεργασία με το Δήμο Καρδίτσας, και στεγάστηκε σε αίθουσα της Πλατείας Ελευθερίας της Καρδίτσας.

Την έκθεση εγκαινίασε ο υφυπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών Νίκος Σαλαγιάννης, παρουσία των δημοτικών αρχόντων της πόλης, του διευθύνοντος συμβούλου του ΕΛΤΑ Π. Κυριακόπουλου και πλήθους επισκεπτών.

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ "ΦΙΛΟΤΕΛΕΙΑ - 75 ΧΡΟΝΙΑ"

Π. Ψυχικό, 15-23 Οκτωβρίου 1999

Η έκθεση φιλοξενήθηκε στο Πολιτιστικό Κέντρο Μπενετάτου Ψυχικού φιλοτελική έκθεση με τίτλο "ΦΙΛΟΤΕΛΕΙΑ - 75 ΧΡΟΝΙΑ" και με θέμα "Οι ταχυδρομικές επικοινωνίες και η ιστορική συγκυρία στον ελλαδικό χώρο - Ο φιλοτελισμός ως επικουρικό ερμηνευτικό εργαλείο".

Οργανώθηκε από το Δήμο Ψυχικού, το Πολιτιστικό Κέντρο Μπενετάτου και την Ελληνική Φιλοτελική Εταιρεία, με την ευκαιρία των εορτασμών για τα 75 χρόνια συνεχούς κυκλοφορίας του περιοδικού "ΦΙΛΟΤΕΛΕΙΑ". Έλαβαν μέρος 29 εκθέτες με 37 εκθέματα σε 10 ενότητες, που αναπτύχθηκαν σε 95 πλαίσια.

Η αυλαία της έκθεσης έκλεισε το Σάββατο, 23 Οκτωβρίου 1999, ώρα 8.30 μ.μ., στην αίθουσα τελετών του παραπάνω Κέντρου Μπενετάτου, με την απονομή των μεταλλίων της Ε.Φ.Ε. των ετών 1994 -1999 στους βραβευθέντες για τη φιλοτελική τους δραστηριότητα: Ορέστη Βλαστό, Παντελή Δρόσο, Φ.Ε. Βόλου, Φ. Ε. Λέσβου, Mike Gottard, Γιώργο Ντούμα, Ελληνική Φιλοτελική Ομοσπονδία και Γεράσιμο Ζησιμάτο.

Ακολουθούν οι 10 ενότητες, με τους εκθέτες και τα αντίστοιχα εκθέματα:

1. Η ταχυδρομική επικοινωνία στον ελλαδικό χώρο

Α. Βιρβίλης, Γερ. Βλάχος, Αγγ. Παπαϊωάννου, Ν. Ζαφειρακόπουλος: *Ενετοκρατία – Τουρκοκρατία – Επανάσταση*

Γερ. Βλάχος: *Ιόνια, το πρώτο ελληνικό κράτος*

2. Η οργάνωση των επικοινωνιών του ελληνικού κράτους και η συμπόρευση με την Ευρώπη

Ι. Νταής: *Οργάνωση των Επικοινωνιών στο εσωτερικό (Προγραμματοσημική περίοδος)*

Οι πύλες των επικοινωνιών με το εξωτερικό.

Α. Βιρβίλης: *Ο ρόλος των υγειονομείων και λοιμοκαθαρτηρίων Παν. Μολφέτας: Τα στάδια παραγωγής του γραμματοσήμου - Δοκίμια*

Η εισαγωγή του γραμματοσήμου στην Ελλάδα

Ν. Ασημακόπουλος: *Έκδοση μεγάλης κεφαλής του Ερμή, 1861-1875*

Ι. Περιστάνογλου: *Σφραγίδες Α' και Β' τύπου 1861-1872*

Η Ελλάς, Ιδρυτικό Μέλος της Ευρωπαϊκής

Ένωσης

Αγ. Παπαϊωάννου: Έκδοση Εναρίθμων Γραμματοσήμων

Ν. Καρδασιλάρης: Έκδοση Ταχυδρομικών Δελταρίων

Αλ. Καλλιγιάς: Έκδοση μεγάλης κεφαλής του Ερμή, 1875-1886

Αγ. Παπαδόπουλος: Έκδοση μικρής κεφαλής του Ερμή:

3. Ο εκσυγχρονισμός της χώρας

Αγ. Παπαϊωάννου: Ανάπτυξη του Σιδηροδρομικού Δικτύου

Ν. Κοντολαιμάκης: Καθιέρωση των Σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων

Η στροφή του αιώνα

J. F. Mascini (Ολλανδία): Επισημάνσεις 1900-1901

Ν. Καρδασιλάρης, Ν. Φουγιαξής: Έκδοση Ιπταμένου Ερμού

Μ. Τσιρώνης: Η ανάμνηση των Α' Ολυμπιακών Αγώνων

Θ. Παπαηλιού: Η σύσταση της αγροτικής ταχυδρομικής υπηρεσίας

4. Το ανατολικό ζήτημα, η διάλυση της οθωμανικής αυτοκρατορίας και η μεγάλη ιδέα Το Κρητικό Πρόβλημα

Αγ. Παπαϊωάννου: Αποκλεισμός της Κρήτης, Ίδρυση της Κρητικής Πολιτείας

Ν. Ζαφειρακόπουλος: Βαλκανικοί Πόλεμοι Η νέα Ελλάδα

Ι. Ρεφανίδης: Σφραγιδες V τύπου Νέων Χωρών

Ν. Πατεριμός: Λήμνος

Κ. Ανδρουλιδάκης: Σάμος

Ν. Ζαφειρακόπουλος: Βόρειος Ήπειρος

Μ. Πετραδάκης: Η Ιταλική Κατοχή της Δωδεκανήσου 1912

5. Ο ελλαδικός χώρος στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, οι ξένοι και ο εθνικός διχασμός

Μ. Τσιρώνης: Λιθογραφικές εκδόσεις

Ι. Βογιατζής: Η Εκστρατεία των Δαρδανελίων

Α. Γαληνός: Η Γαλλική παρουσία στα Βαλκάνια 1916-1923

Ζαφ. Ζαφειρακόπουλος: Εθνικός Διχασμός

6. Το απόγειο της μεγάλης ιδέας και η καταστροφή

Από τη Συνθήκη των Σεβρών στη Συνθήκη της Λωζάνης

Ν. Καρδασιλάρης: Ανατολική Θράκη Μικρά Ασία

Αλ. Γαληνός: α. Πόντος

7. Η αεροπορική σύνδεση της χώρας

Ν. Πολίτης: Εκδόσεις αεροπορικών γραμμών

8. Μεσοπόλεμος

Ι. Νταής: Εκδόσεις "Τοπίων"

9. Η νέα εμποροποιία

Σ. Μπόζοβιτς: Ελληνοϊταλικός Πόλεμος 1940-1941

10. Η άλλη προσέγγιση στο θαυμαστό κόσμο των γραμματοσήμων

Θεματικές συλλογές

Θ. Έξαρχος: Θέατρο

Π. Λεούσης: Εθνικοί ύμνοι και πατριωτικά τραγούδια

Ι. Χαλβατζιδόπουλος: Ποδόσφαιρο

"ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ' 99"

Καισαριανή, 22 - 28 Νοεμβρίου 1999

Τις ως άνω ημερομηνίες φιλοξενήθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημαρχείου Καισαριανής Έκθεση Μνήμης και Γραμματοσήμων με τίτλο "ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ' 99", την οποία διοργάνωσε το Κέντρο Μικρασιατικού Πολιτισμού Δήμου Καισαριανής και ο Σύλλογος Θεματικών Φιλοτελιστών Ελλάδος.

Εκτέθηκαν 34 συλλογές με διάφορα θέματα, κυρίως ιστορικού ενδιαφέροντος, με κυρίαρχα εκείνα που αναφέρονταν στην ευρύτερη περιοχή της Μικράς Ασίας και των "χαμένων πατρίδων" του ελληνισμού, και περιλάμβαναν γραμματόσημα, καρτποστάλ, φωτογραφίες κ.α.

Εντύπωση προξένησε η πρόσκληση, στην μια πλευρά της οποίας απεικονίζεται ταχυδρομημένη έγχρωμη καρτ ποστάλ με υπόπιπλο "Ενθύμιο της Σύμυνης", κατά πάσα πιθανότητα η προκουμαία της.

ΤΟΠΙΚΗ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Κέρκυρα, 1 - 10 Δεκεμβρίου 1999

Η έκθεση αυτή στεγάστηκε στην Αίθουσα Τέχνης της Δημοτικής Πινακοθήκης και οργανώθηκε από την Φιλοτελική Εταιρεία Κερκύρας για τα 68 χρόνια φιλοτελικής προσφοράς της Εταιρείας.

Παρουσιάστηκαν θεματικές συλλογές γραμματοσήμων, παλαιών ταχυδρομικών δελταρίων, ανεπίσημων Ελληνικών Φακέλων Π.Η.Κ., Καρτών Μάξιμουμ και καρτών της Κέρκυρας.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ

Αθήνα, 20 - 27 Μαρτίου 2000

Η ως άνω έκθεση πραγματοποιήθηκε στο Αίθριο του Μεγάρου Β. Μελά της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (πρώην Κεντρικό Ταχυδρομείο), στην πλατεία Κοτζιά, και ήταν εξολοκλήρου αφιερωμένη στην Τάξη της Νεότητας.

Διοργανώθηκε από την Φιλοτελική Εταιρεία Αθηνών, την Πανελλήνια Ένωση Φιλοτελιστών Υπαλλήλων ΕΛΤΑ και το Φιλοτελικό Όμιλο Νέων Αμπελοκήπων, και εντάχθηκε στα πλαίσια των πολιτιστικών εκδηλώσεων για το έτος 2000. Είχε την αιγίδα της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας, την ηθική συμπαράσταση του Οργανισμού Ελληνικών Ταχυδρομείων και την αρωγή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και του Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου.

Την Οργανωτική Επιτροπή αποτέλεσαν οι Κώστας Σφήκας Πρόεδρος, Σπύρος Παπαδήμας Αντιπρόεδρος, Θεόδωρος Γαλάνης γεν. Γραμματέας, Κων. Κατσίκης Οικον. Διαχειριστής και μέλη Αργύρης Γιαννακόπουλος, Στέλιος Δουδούμης, Μιχάλης Καζαδέης, Μιχάλης Τσιγκουνάκης, Γεώργιος Καρατσαλης, Δημ. Κρασονικολάκης, Τερψιχόρη Αλατζά και Χρήστος Μάραθος.

Παρατηρητής της Ε.Φ.Ο. ορίστηκε ο Νομικός Καρδούλης.

Συμμετείχαν 22 εκθέτες στην κατηγορία Συναγωνισμού με 24 εκθέματα, 3 εκθέματα στην Τάξη Φιλοτελικής Φιλολογίας και 19 εκθέτες με ισάριθμα εκθέματα στην Εκτός Συναγωνισμού κατηγορία. Για την ανάπτυξη των εκθεμάτων χρησιμοποιήθηκαν 128 όψεις πλαισίων.

Οι βραβεύσεις έχουν ως εξής:

Μεγάλο Βραβείο Συναγωνισμού: Πάσχος Φιλώτας.

Μεγάλα Επίχρυσα + Έπαθλο: Πάσχος Φ., Σιδηροδρομικές Σφραγίδες Θεσσαλονίκης, Κούστας Χ. Κατάλογος Ελληνικών Γραμματοσήμων σε Η/Υ (ΟΟ).

Επίχρυσα + Έπαθλο:

Ντούζος Δ., Τουριστικό ταξίδι στην Ελλάδα

Παπαδήμας Σπ., Κοχύλια.

Μεγάλα Αργυρά + έπαθλο:

Πάσχος Φ., Έλεγχος συναλλάγματος στη Θεσσαλονίκη

Μάραθος Χρ., Πτηνά

Φιλοτελικός Όμιλος Νέων Αμπελοκήπων, περιοδικό "Φιλοτελικός Παλμός".

Αργυρά:

Αλατζά Τ., Λουλουΐδα

Πανελλήνιος Σύλλογος Θεματικού Φιλοτελισμού και Νεότητας, "Ενημερωτικό Δελτίο"

Παολινέλη Αλ. Ζωγράφοι, Οι

μεγάλοι της τέχνης

Καζαδέης Ι., Δεινόσαυροι

Ντούζος Γ., Έν εκκλησίαις ευλογείτε τον Θεόν"

Επάργυρα:

Γαλάνης Κ., Αγγειοπλαστική

Βαρούχας Εμμ., Γραμματόσημα Κρήτης

Ζουρνατζή Α., Προσκοπισμός

Κωνσταντακάτου Ι., Ψάρια

Μάραθος Χρ., Καρποί

Παπαδήμας Σπ., Μουσικά

Όργανα

Πισιμίσης Π., Η τέχνη ανά τους αιώνες

Χριστάκης Αθ., Τραίνα

Χάλκινα:

Κερεβενιάν Γ., Αθλητισμός

Φίτζου Α., Ενδυμασίες

Μαγιολαδίτης Μ., Τροχοφό-

ρα οχήματα

Μπιζή Αλ.

Σιμεωνίδης Α., Αεροπλάνα.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ (προσωπική)

16-18 Φεβρουαρίου 2000

Στην Αίθουσα Τέχνης Πειραιά "Ευάγγελος

Παυλόπουλος" πραγματοποιήθηκε τις ως άνω ημερομηνίες έκθεση γραμματοσήμων του Γιάννη Παυλόπουλου (;). Εξέθεσε σειρές γραμματοσήμων και φακέλους πρώτης ημέρας κυκλοφορίας του 20ου αιώνα.

Τα εγκαίνια της έκθεσης έγιναν από τον Ευάγγελο Σπάθη, Πρόεδρο της Αδελφότητας Κεφαλληνίων και Ιθακησίων Πειραιά.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ ΣΤΟ ΖΑΠΠΕΙΟ Αθήνα, 2 - 9 Μαΐου 2000

Τα "Ολύμπια" ήταν αθλητικοί αγώνες που διεξήχθησαν τα έτη 1859, 1870, 1875, 1888 και 1889. Αποτελούσαν προσπάθεια αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων και θεωρήθηκαν "προπομπή" των σύγχρονων Ολυμπιάδων.

Η Ελληνική Εταιρεία Ολυμπιακού - Αθλητικού Φιλοτελισμού και Τεκμηρίων, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 200 χρόνων από τη γέννηση του Εβαγγέλη Ζάππα, εμπνευστή και χρηματοδότη των "ΟΛΥΜΠΙΩΝ", διοργάνωσε έκθεση ολυμπιακών τεκμηρίων από τους ιστορικούς αυτούς αγώνες.

Η έκθεση φιλοξενήθηκε στο Ζάππειο

Μέγαρο από 2 μέχρι 9 Μαΐου 2000 και τελούσε υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δ.Ο.Ε. Juan Antonio Samaranch.

Η τελετή εγκαινίων άνοιξε με ιστορική αναδρομή των "Ολυμπίων" από τον πρόεδρο της οργανώτριας εταιρείας Γιώργο Δολιανίτη και ακολούθησε ομιλία του συντονιστή της Επιτροπής των Ολυμπιακών Συλλεκτών της Δ.Ο.Ε. Manfred Bergman με θέμα την ιστορία των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων. Τέλος, την έναρξη λειτουργίας της Έκθεσης κήρυξε ο Ολυμπιονίκης της Ενόργανης Γυ-

μναστικής Γιάννης Μελισσανίδης.

Τα εκθέματα, στο μεγαλύτερο μέρος τους, προέρχονταν από τη συλλογή του Γιώργου Δολιανίτη.

ΕΚΘΕΣΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ Κοζάνη, 19 Αυγ. - 2 Οκτ. 2000

Η Φιλοτελική Εταιρεία Κοζάνης εγκαινίασε έκθεση με θέμα "Ολυμπιακός Φιλοτελισμός", σε τρεις διαφορετικούς χώρους της πόλεως, και σε τρεις διαφορετικές περιόδους:

16-20 Αυγούστου,
22 Αυγούστου - 2 Σεπτεμβρίου και
27 Σεπτεμβρίου - 2 Οκτωβρίου.

Σκοπός της έκθεσης ήταν η προβολή των γραμματοσήμων με ολυμπιακό θέμα, όσο και η γνωριμία του κοινού με το γραμματόσημο και την πολιτιστική προσφορά του.

ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΡΤΩΝ ΜΑΞΙΜΟΥΜ

Λασιθί Κρήτης, 27 Αυγ. - 1 Σεπτ. 2000

Η ως άνω έκθεση ήταν αφιερωμένη στα "2360 χρόνια από τη γέννηση του Νεάρχου του Λάτιου", και στεγάστηκε στο Επιμελητήριο Λασιθίου. Συνδιοργανώθηκε από τη Φιλοτελική Εταιρεία Λασιθίου Κρήτης, την Ένωση Ελλήνων Συλλεκτών Καρτών Μάξιμουμ και το Δήμο Αγίου Νικολάου.

Στην έκθεση έλαβαν μέρος 9 εκθέτες με 10 συλλογές Καρτών Μάξιμουμ.

Η παραπάνω εκδήλωση είχε ενταχθεί στα πλαίσια των πολιτιστικών εκδηλώσεων "ΛΑΤΩ 2000".

Σημείωση:

Ευχαριστίες οφείλονται στο μέλος μας Ι. Χαλβατζιδόπουλο για την αποδελτίωση πληροφοριών φιλοτελικών εκθέσεων από το περιοδικό "Φιλοτέλεια" της Ελληνικής Φιλοτελικής Εταιρείας.

(Συνεχίζεται)

Η φετινή γιορτή της βασιλόπιτας

Ο ομιλητής Π. Λεούσης
επί το έργον.

Για άλλη μία χρονιά τα συνεργαζόμενα αδελφά σωματεία "Φιλοτελιστές των Αθηνών" και Πανελλήνιος Σύλλογος Θεματικού Φιλοτελισμού και Νεότητας συνεόρτασαν την παραδοσιακή γιορτή της κοπής της βασιλόπιτας. Σε μία εορταστική ατμόσφαιρα και ενώπιον πλήθους κόσμου που κατέκλυσε κυριολεκτικά τη γνωστή φιλόξενη αίθουσα του Ταχυδρομικού και Φιλοτελικού Μουσείου της Αθήνας, συνεχίστηκε η όμορφη παράδοση που άρχισε πριν πολλά χρόνια και που θα συνεχιστεί, όσο το επιτρέπουν "αι βουλαί του Κυρίου"!

Η γιορτή διανθίστηκε και εφέτος με ομιλία του προέδρου Παντελή Λεούση με θέμα "Ιστορία της Ιταλικής Όπερας μέσα από τα γραμματόσημα". Όπως είναι γνωστό, οι θεματικές ομιλίες του κ. Λεούση διανθίζονται συνήθως με ψηφιακή προβολή φιλοτελικού υλικού σε οθόνη και με οπτικά και ηχητικά παραδείγματα, καθιστώντας τις περισσότερο ευχάριστες για το κοινό.

Ο Πρόεδρος των "Φιλοτελιστών των Αθηνών" Β. Σεκόπουλος εν μέσω των Π. Καγκελάρη και Β. Πετρόχειλου, Αντιπροέδρου και Ταμιά του Συλλόγου μας, αντίστοιχα, κατά τη διαδικασία κοπής της βασιλόπιτας.

Την εκδήλωση, μεταξύ άλλων, τίμησαν με την παρουσία τους ο τέως Υπουργός Αριστείδης Τιμπλάκος, η κ. Μείμαράκη, αδελφή του Προέδρου της Βουλής, ο Ειδικός Σύμβουλος ΕΛΤΑ Μωσής Κωνσταντίνης, ο Διευθυντής Φιλοτελισμού Άγγελος Στούμπης, ο τέως Πρόεδρος της ΕΦΟ Αντώνης Βιρβίλης, εκπρόσωποι της Ελληνικής Φιλοτελικής Εταιρείας, της Φιλοτελικής Εταιρείας Αθηνών, της Φιλοτελικής Εταιρείας Πειραιώς και της Ένωσης Ελλήνων Συλλεκτών Καρτών Μάξιμου.

Η επιτυχία της εκδήλωσης, που ολοκληρώθηκε με την προσφορά μικρού δείπνου, επιβεβαιώθηκε από τα χαρούμενα πρόσωπα των προσκεκλημένων μετά το τέλος της, και τα πολλά συγχαρητήρια που δέχτηκαν οι εκπρόσωποι των δύο διοργανωτών συλλόγων.

Η φιλόξενη αίθουσα του Ταχυδρομικού και Φιλοτελικού Μουσείου ήταν ασφυκτικά γεμάτη.

Φιλοτελισμός: "Το χόμπι των βασιλέων" ή "Ο βασιλιάς των χόμπι";

"Όταν ένας μονάρχης αποφασίσει να γίνει συλλέκτης, τότε είναι βέβαιο ότι θα προκύψει σπουδαία συλλογή." Πρόκειται περί αξιώματος που δεν χρειάζεται περισσότερες επεξηγήσεις. Όλοι αντιλαμβανόμαστε το γιατί.

Ένας από τους πρώτους βασιλείς που κατελήφθησαν από τη "μανία" συλλογής γραμματοσήμων ήταν ο Γεώργιος Ε' της Αγγλίας (1910-1936), που ήταν ταυτόχρονα Αυτοκράτορας της Ινδίας και όλων των υπερπόντιων κτήσεων. Είναι μάλιστα γνωστό ότι, παρά το φορτωμένο βασιλικό πρόγραμμα, αφιέρωνε ένα απόγευμα κάθε εβδομάδα στη συλλογή του, αλλά και αρκετά βράδια όταν έβρισκε χρόνο. Είναι γνωστό επίσης ότι τόσο ως πρίγκιπας της Ουαλίας, όσο και πριν, ως Δούκας της Υόρκης, διατηρούσε το αξίωμα του Πρόεδρου της Βασιλικής Φιλοτελικής Εταιρείας.

Όταν ξέσπασε ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, τα Ανάκτορα του Μπάκιγχαμ ανακοίνωσαν ότι ο βασιλιάς θα πάψει να ασχολείται με τα γραμματόσημα καθ' όλη τη διάρκεια των εχθροπραξιών. Ωστόσο, λίγους μήνες μετά, οι γιατροί τον διέταξαν να επιστρέψει στη συλλογή του για λόγους υγείας. Θεωρούσαν ότι τα γραμματόσημα τον βοηθούσαν να απομακρύνει το άγχος.

Πολλοί ήταν ακόμα οι βασιλείς που ασχολήθηκαν με τα γραμματόσημα.

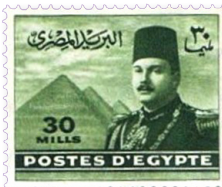
Ο Βασιλιάς Αλφόνσος ΙΓ' της Ισπανίας, ο Βίκτωρ Εμμανουήλ Γ' της Ιταλίας (διάσημος επίσης ως συλλέκτης νομισμάτων), ο Κάρολος της Ρουμανίας, ο Εδουάρδος Η', ο Γεώργιος ΣΤ' και η Ελισάβετ της Αγγλίας, συγκαταλέγονται μεταξύ των βασιλέων που είχαν κοινό χόμπι με εμάς τους "κοκκίνοαίματους": τη συλλογή γραμματοσήμων.

Κλείνοντας τον κατάλογο των γνωστών βασιλέων φιλοτελιστών, δεν θα πρέπει ασφαλώς να παραλείψουμε και τους βασιλείς της Αιγύπτου Φουάντ και Φαρούκ, κυρίως το δεύτερο. Φανατικός συλλέκτης, λέγεται μάλιστα ότι με δική του παραγγελία το κρατικό τυπογραφείο ετοίμαζε ποικιλίες για τη συλλογή του!

Το Φεβρουάριο του 1954, λίγους μήνες μετά την εκθρόνιση του, η βασιλική συλλογή πουλήθηκε σε εξαήμερη δημοπρασία του αγγλικού οίκου H.R.Harmer και απέδωσε στο αιγυπτιακό δημόσιο 550,000 δολάρια.

Μετά από τόσους βασιλείς συλλέκτες, ήταν επόμενο να δοθεί στο φιλοτελισμό ο χαρακτηρισμός του "Χόμπι των Βασιλέων". Ωστόσο, για εμάς τους μη "γαλαζοαίματους" φιλοτελιστές, αρκούμαστε στο χαρακτηρισμό του φιλοτελισμού ως "Ο βασιλιά των χόμπι"! Γι' αυτό, τουλάχιστον, είμαστε σίγουροι!

Π. Λ.

Η θρησκεία βουντού είναι το πολιτιστικό δημιούργημα των λαών που προέκυψαν από διαδοχικές μεταναστεύσεις αφρικανικών φυλών (Τάντο, Άντζα, Γιορούμπα), οι οποίες αποτελούν σήμερα ένα μεγάλο μέρος των πληθυσμών νότια του κόλπου του Μπενίν, στην περιοχή που κάποτε εκτεινόταν το αρχαίο βασίλειο της Δαχομέης (Μπενίν, Τόγκο, Γκάνα, Νιγηρία).

Η λέξη "βουντού" (vaudou γαλλικά, voodoo αγγλικά) προέρχεται από τη διάλεκτο της φυλής Γιορούμπα και σημαίνει "θεός", με την έννοια της δύναμης στην οποία υπάγονται όλοι οι θεοί ή οι άορατες δυνάμεις, την βοήθεια των οποίων επικαλούνται οι άνθρωποι. Ομοίως, το βουντού είναι λατρεία των πνευμάτων του άορατου κόσμου. Κάθε φορά που ο ιερέας βουντού εκστασιάζεται, επικαλείται τη βοήθεια του πνεύματος του Παπά Λεγκμπά, του φύλακα των συνόρων μεταξύ του κόσμου των ανθρώπων και των πνευμάτων, ζητώντας του να επιτρέψει την επικοινωνία μεταξύ τους.

Τελικά, η θρησκεία βουντού μπορεί να περιγραφεί ταυτόχρονα ως ένα είδος πολιτισμού, παράδοσης, φιλοσοφίας, τέχνης, χορού, γλώσσας, ιατρικής τέχνης, μουσικού

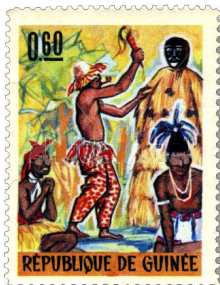
ύφους, δικαιοσύνης, προφορικής παράδοσης και τελετουργίας.

Με το εμπόριο των σκλάβων, ο πολιτισμός βουντού διαδόθηκε στην Αμερική και τα νησιά της Καραϊβικής, συμπεριλαμβανομένης της Αϊτής, όπου με τον καιρό διαφοροποιήθηκε, με την προσθήκη τελετών "μύησης", όπως είναι η προσωρινή εθελοντική κατοχή από πνεύματα, οι θυσίες ζώων, η πίστη στην ύπαρξη ζώντων νεκρών (ζόμπι) και η δυνατότητα τεχνητής δημιουργίας τους, η πρακτική της μαγείας με κούκλες και καρφίτσες (κούκλα βουντού) κλπ.

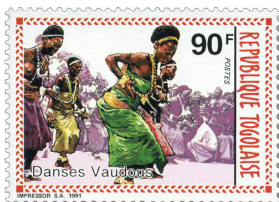
Οι λευκοί άποικοι είχαν απαγορεύσει αυστηρά την λατρεία της θρησκείας βουντού. Όσοι την ασκούσαν, τιμωρούνταν με ποινή πολύχρονης φυλάκισης, ακόμα και με θάνατο. Γι' αυτό και ασκείτο κρυφά.

Ωστόσο, το βουντού ενσωμάτωσε με τον καιρό πολλές ιεροτελεστίες και αρχές του καθολικισμού, με αποτέλεσμα να γεννηθεί το "χριστιανικό βουντού".

Ήδη από τη δεκαετία του 1950, το Βατικανό συμφιλιώθηκε με τη λατρεία βουντού, κάνοντας αποδεκτά τα κρουστά όργανα (απαραίτητα στις θρησκευτικές τελετουργίες τους), τα τραγούδια και τους χορούς του, τα

Θρησκευτικές τελετουργίες βουντού.

Οι χοροί περιλαμβάνονται στους τρόπους άσκησης της λατρείας βουντού.

Η έκφραση της λατρείας βουντού ποικίλλει, ανάλογα με τη φυλή που την εξασκεί.

οποία και ενσωματώθηκαν στις ιεροτελεστίες και λειτουργίες της καθολικής εκκλησίας.

Το πάνθεο του βουντού συγκροτείται κυρίως από δυνάμεις της φύσης (αστραπή, θάλασσα, ασθένειες κτλ., όπως περίπου και στο σαμανισμό), αλλά και από άλλες υπερφυσικές οντότητες, όπως είναι οι θεοποιημένοι πρόγονοι, τερατόμορφες υπάρξεις, ζώα κλπ.

Σύμφωνα με την παράδοση βουντού, οι ισχυροί μάγοι μπορούν να φέρουν πίσω στη ζωή νεκρά άτομα, δημιουργώντας τα αποκαλούμενα ζόμπι. Αναφέρονται μάλιστα μαρτυρίες τέτοιων επανεμφανίσεων νεκρών (παραδείγμα η περίπτωση της Felicia Felix Mentor που πέθανε το 1907 και επανεμφανίστηκε μυστηριωδώς ως ζόμπι το 1936). Πέρα ωστόσο από τους μύθους, ο καθηγητής Heinz Lehmann, αφού εξέτασε διάφορα ζόμπι, βεβαιώνει ότι στην πραγματικότητα πρόκειται για άτομα στα οποία χορηγήθηκε ένα

Η Felicia Felix Mentor. Λέγεται ότι πέθανε το 1907 και επανεμφανίστηκε ως ζόμπι μετά από 29 χρόνια!

ισχυρό φάρμακο που τους προξένησε αρχικά ένα φαινομενικό θάνατο (νεκροφάνεια), διατηρώντας τους σε κατάσταση φυτού για μεγάλο διάστημα.

Σήμερα, η θρησκεία βουντού ασκείται σε διάφορες μορφές σε Κούβα, Αϊτή, Βραζιλία και Ηνωμένες Πολιτείες, ειδικότερα στη Λουιζιάνα. Είναι επίσης διαδεδομένη στη Βόρεια Αφρική, κυρίως σε Μαρόκο και Αλγερία, ανακατεμένη με τις αραβικές και μουσουλμανικές λαϊκές θρησκευτικές παραδόσεις. Οι πιστοί της λατρείας βουντού υπολογίζονται σε περίπου 50 εκατομμύρια σε όλο τον κόσμο.

Στην Ευρώπη ασκείται λιγότερο και διακριτικά, από μικρές κοινότητες, οι οποίες, ωστόσο, είναι ιδιαίτερα ενεργές.

Στο Έσσεν της Γερμανίας είναι γνωστό ότι φιλοξενείται ένα ενδιαφέρον Μουσείο Βουντού.

Η θρησκεία βουντού έχει από χρόνια δαιμονοποιηθεί. Για πολλούς, η αναφορά στη θρησκεία ή τις πρακτικές βουντού σημαίνει σατανισμό, κανιβαλισμό, μαγεία, ξόρκια και προγραφές... Το αντικείμενο που αντιπροσωπεύει καλύτερα αυτή την αντίληψη είναι η γνωστή κούκλα βουντού, μαγικό όργανο στα χέρια κάποιου που θέλει να βλάψει έναν άλλο.

Όμως, η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Πρόκειται για αρχέγονη θρησκεία, με εθιμοτυπικό και λειτουργικές πρακτικές που μας ξενίζουν, αλλά που

συνά διαθέτει μηχανισμούς αλληλοβοήθειας των πιστών της, συντηρεί κοινωφελή ιδρύματα κλπ.

Π. Λ.

Διάφορα αφρικανικά όργανα, κυρίως κρουστά, συμμετέχουν επίσης στις τελετουργίες βουντού. Από τη δεκαετία του '50 η χρήση του εισήχθη και στις καθολικές εκκλησίες Καραϊβικής και Αφρικής.

Ανοικτή επιστολή...

...προς νέους θεματικούς

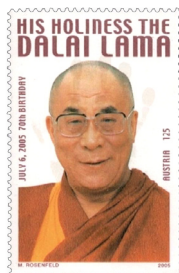

Η "Ανοικτή Επιστολή" είναι μία μόνιμη στήλη του περιοδικού μας, στην οποία παρουσιάζονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για τον καταρτισμό μιας θεματικής συλλογής που φιλοδοξεί να εκτεθεί σε μία επίσημη εθνική έκθεση ή έκθεση FIP-FEPA, από την επιλογή του θέματος, του χαρτιού και του φιλοτελικού υλικού, μέχρι και την καλύτερη αισθητική της παρουσίαση.

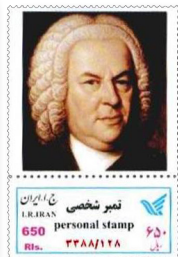
"Προσωπικό γραμματόσημο"

Προσωπικό γραμματόσημο είναι είτε ένα γραμματόσημο που έγινε κατόπιν ιδιωτικής παραγγελίας, είτε μία ενωμένη βινιέτα χωρίς ονομαστική αξία (se-tenant) που συνοδεύει κανονικό γραμματόσημο. Τόσο το πρώτο όσο και η βινιέτα απεικονίζουν ένα σχέδιο ή μια φωτογραφία που επιλέγεται από έναν ιδιώτη, μια εταιρεία ή μια επιχείρηση. Η πρακτική αυτή εξυπηρετεί τους διαφημιστικούς σκοπούς των επιχειρήσεων, δίνει τη δυνατότητα στους ιδιώτες να στέλνουν προσωπικά μηνύματα μέσω της γραμματοσήμανσης, και στα ταχυδρομεία να αυξάνουν τα έσοδά τους.

Το πρώτο προσωπικό γραμματόσημο δημιουργήθηκε το 1997 από τον Ελβετό Yves Orplicher, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση των Ελβετικών Ταχυδρομείων. Ήταν μονό, χωρίς τη συνοδεία της γνωστής ενωμένης βινιέτας,

Το προσωπικό γραμματόσημο που απεσύρθη με κινεζική επέμβαση, και "προσωπικός" Μπαχ του Ιράν!

είχε τις διαστάσεις των συνηθισμένων ελβετικών εκδόσεων και εκτυπώθηκε με τη βοήθεια έγχρωμου εκτυπωτή laser υψηλής απόδοσης. Το 1999, η διεύθυνση των ταχυδρομείων παραχώρησε την εκμετάλλευση της ιδέας του Orplicher σε μια εταιρεία της Λωζάνης, η οποία την χρησιμοποίησε με το όνομα "γραμματόσημα της χιλιετίας". Δύο χρόνια μετά η εκμετάλλευση πέρασε πάλι στα ίδια τα ταχυδρομεία.

Γρήγορα γεννήθηκε η ιδέα της ταυτόχρονης παρουσίας του επίσημου γραμματοσήμου με την ενωμένη βινιέτα του "προσωπικού". Με αυτό τον τρόπο συνυπάρχουν τόσο τα μηνύματα του ταχυδρομείου όσο και εκείνα των ιδιωτών.

Από τους πρώτους που χρησιμοποίησαν το προσωπικό γραμματόσημο ήταν τα ταχυδρομεία της Νότιας Αφρικής. Το 2001

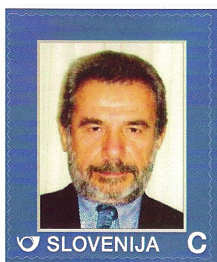

Ελληνικά προσωπικά γραμματόσημα διαφόρων περιόδων

εξέδωσαν ένα φεγιά 20 γραμματοσήμων, περιορισμένου τιράζ, του οποίου το κάθε γραμματόσημο "se-tenant" απεικονίζει έναν από του παίκτες ενός επιτυχημένου τηλεπαιχνιδιού.

Η Αυστρία εφάρμοσε το προσωπικό γραμματόσημο από το 2013, με το όνομα *Meine Marke* (τα γραμματόσημά μου). Ο πελάτης διάλεγε ένα από τα διαθέσιμα σχήματα, έδινε μία φωτογραφία και ένα σχόλιο. Το γραμματόσημο περιείχε ήδη εκτυπωμένα το όνομα της χώρας και την ονομαστική αξία. Η τελική τιμή εξαρτάτο από τον αριθμό των αντιτύπων της παραγγελίας, τα οποία μπορεί να ήταν μέχρι αρκετές χιλιάδες, και, σε κάθε περίπτωση, διατίθεντο σε τιμή τουλάχιστον διπλάσια της ονομαστικής. Είναι γνωστό ότι αρχές του 2005, ένας Αυστριακός υπερασπιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παρήγγειλε πάνω από 20.000 προσωπικά γραμματόσημα με την εικόνα του 14ου Δαλάι Λάμα. Όμως η έκδοση ακυρώθηκε μετά από παρέμβαση της Κίνας.

Στις ΗΠΑ, επιτρέπεται σε ιδιωτικές εταιρείες η πώληση στο διαδίκτυο δικών τους γραμματοσήμων που περιλαμβάνουν ένα συγκεκριμένο barcode. Το 2004 μία εταιρεία εξασφάλισε το δικαίωμα να πωλεί γραμματόσημα με απεικόνιση φωτογραφιών των πελατών της. Ξέσπασε όμως σκάνδαλο, όταν ένας σατιρικός ιστότοπος ανακοίνωσε ότι παρήγγειλε γραμματόσημα με τα πρόσωπα του Σλόμπτονταν Μιλόσεβιτς, του Νικολάι Τσαουσέσκου, του τρομοκράτη Ted Kaczynski, αλλά και με απεικόνιση του λερωμένου με σπέρμα φορέματος της Μόνικα Λεβίνσκι!

Προσωπικό (αυτοκόλλητο) γραμματόσημο Σλοβενίας!

Προσωπικό γραμματόσημο Τουρκίας!

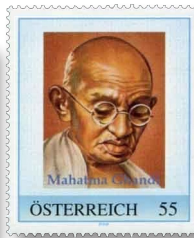
Τελικά η μικρή δημοτικότητα και τα μικρά τιράζ των προσωπικών γραμματοσήμων στις ΗΠΑ, καθώς και η υπερδιπλάσια τιμή από την ονομαστική στην οποία πουλιούνταν, δημιούργησαν έντονες κερδοσκοπικές τάσεις και μεγάλη εκμετάλλευση των συλλεκτών. Συλλεκτών που ασφαλώς δεν είχαν σχέση με τον εκθεσιακό θεματικό φιλοτελισμό, καθώς τα προσωπικά γραμματόσημα είναι ακατάλληλα για τις συλλογές μας. Αλλά με ποια λογική θα μπορούσαν να είναι κατάλληλα, όταν ο καθένας μπορεί να παραγγείλει οποιαδήποτε παράσταση χρειάζεται, για οποιοδήποτε θέμα τον ενδιαφέρει;

Στη Γαλλία, μετά από διάφορα στάδια που άρχισαν το 1998, το 2007 δημιουργήθηκε ξεχωριστή διαδικτυακή υπηρεσία (*Mon TimbraMoi*) για τη διάθεση προσωπικών "μόνων" γραμματοσήμων.

Είναι γνωστές οι αντιδράσεις του φιλοτελικού κόσμου αμέσως μετά την εμφάνιση αυτών των προϊόντων. Φιλοτελιστές, σύλλογοι και φιλοτελικές ομοσπονδίες, με επιστολές, δημοσιεύσεις και προσωπικές παραστάσεις, προσπάθησαν μάταια να αποτρέψουν την έκδοσή τους. Η επινόηση των προσωπικών γραμματοσήμων φέρνει στα ταχυδρομεία κέρδη ...

Τώρα πια τα προσωπικά γραμματόσημα μπήκαν οριστικά στη ζωή μας. Ωστόσο, δεν μπήκαν στις θεματικές συλλογές μας, ούτε έχουν καμία θέση σε αυτές.

Παντελής Λεουσίης

Προσωπικά γραμματόσημα Γαλλίας, Ισλανδίας, Αυστρίας και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής

Τομ Σόγιερ

Ο αξέχαστος ήρωας των παιδικών μας χρόνων

Ποιος δεν διάβασε τις περιπέτειες του Τομ Σόγιερ στα νιάτα του; Ποιο αγόρι δεν ταυτίστηκε με αυτόν τον μικρό ήρωα, με τις περιπέτειες του, με τα κατορθώματά του; Ποιο παιδί δεν γοητεύθηκε από τον μικρό σκανταλιάρη, αλανιάρη, πανέξυπνο, ευρηματικό αλλά και ευγενικό Τομ Σόγιερ, που λάτρευε την περιπέτεια και τους δρόμους, αυτόν που με τα κατορθώματά του έφερνε συνέχεια μπλελάδες στη φιλήσυχη θεία του και στη γειτονιά; Ποιο παιδί δεν θα ήθελε να ζήσει, έστω για λίγο, σαν αυτόν;

Για όσους τον θυμούνται, μία από τις πιο συναρπαστικές στιγμές του υπέροχου αυτού βιβλίου ήταν η σκηνή του μεγάλου φράχτη, τον οποίο ο άτακτος Τομ υποχρεώθηκε να βάψει. Ήταν μία τιμωρία που του επέβαλε η θεία Πόλυ γιατί λέρωσε τα ρούχα του σε μια πάλη με ένα αγόρι από το Σαιν Λούις. Όλοι συμμεριστήκαμε την αγωνία του αν θα τα καταφέρει! Αυτός, ένα μικρό αγόρι, να βάψει μόνος του ...κοτζάμ φράχτη; Και όμως.... Με τη βοήθεια του φίλου του Μπεν τα κατάφερε.

"Η εκτέλεση της τιμωρίας". Ο Τομ και ο φίλος του βάφουν τον τοίχο! (Πίνακας του Norman Rockwell). Δεξιά, ωραία ποικιλία. Λείπουν μαύρο και κόκκινο χρώμα.

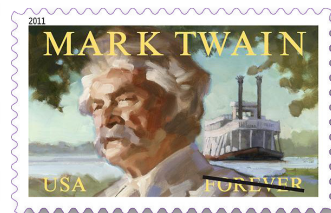
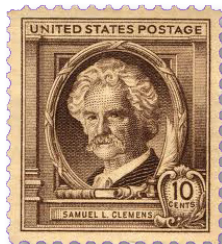
Μαζί με τον περιπλανώμενο φίλο του Χακ Φίν, αλλά και τον Τζο Χάρπτερ, οργανώνουν παιχνίδια, αγώνες, πολεμικές αναμετρήσεις με "νεκρούς και τραυματίες", μπαίνουν μέσα σε επικίνδυνα σπήλαια όπου και χάνονται, υποδύονται τους πειρατές στον ποταμό Μισισσιπή...

Και βέβαια, με τα κατορθώματά τους προσπαθούν να εντυπωσιάσουν όμορφα κορίτσια, και ειδικά την Μπέκι Θάτσερ. Μια ιστορία ξενοιασιάς γεμάτη χρώματα και ιστορίες από μια μακρινή εποχή, που όμως δείχνει ότι η παιδική ψυχή δεν αλλάζει γιατί είναι ότι πιο ζωντανό και όμορφο συναντάμε στην πορεία της ζωής.

Ο Τουαίην, μία από τις πιο εμβληματικές μορφές της αγγλοσαξονικής λογοτεχνίας, γεννήθηκε στις 1835 στην πόλη Μιζούρι της Φλόριντα. Γρήγορα όμως η οικογένεια μετακόμισε στην παραποτάμια πόλη Χάνιμπαλ, όπου, ιδιαίτερα μετά το θάνατο του πατέρα του, ο Τουαίην αναγκάστηκε να κάνει διάφορα επαγγέλματα, μεταξύ των οποίων και του οδηγού σε ποταμόπλοιο στα 22 του. Τέσ-

Τομ Σόγιερ και Χακ Φιν. Οι δύο "παλιόφιλοι" όπως απεικονίζονται σε διάφορες εκδόσεις.

σερα χρόνια μετά σταμάτησε αυτή τη δουλειά που τόσο αγαπούσε και τον γέμισε εμπειρίες, λόγω του Αμερικάνικου εμφυλίου πολέμου.

Ο Τουαίην έγραψε τον Τομ Σόγιερ το 1876, περιγράφοντας τους χαρακτήρες της συντροφιάς των παιδικών του χρόνων, στους οποίους, εκτός από τον Τομ, περιλαμβάνονται ο Χάκλμπερι (Χάκ) Φιν, ο Τζο Χάρπερ, η Μπέκι Θάτσερ ο έρωτάς του, και άλλοι. Ο Τουαίην έγραψε αργότερα άλλα τρία έργα με το ίδιο θέμα: *Οι περιπέτειες Χάκλμπερι Φιν* (1884), *Ο Τομ Σόγιερ στο εξωτερικό* (1894), και *Ο Τομ Σόγιερ Ντέτεκτιβ* (1896), καθώς και αρκετά άλλα μυθιστορήματα. Ωστόσο *Οι περιπέτειες του Τομ Σόγιερ* και *Οι περιπέτειες Χάκλμπερι Φιν* είναι τα πιο διάσημα έργα του και συγκαταλέγονται ανάμεσα στα πιο αγαπημένα και διαχρονικά παραμύθια της παγκόσμιας παιδικής λογοτεχνίας.

Στο πρόσωπο του Τομ Σόγιερ, ο Τουαί-

ην κατόρθωσε να δημιουργήσει έναν παιδικό ήρωα απολύτως αντικοφορμιστικό, ατίθασο και μπτοέμ, που ποτέ δεν ακολουθούσε τις συμβουλές των μεγάλων και η συμπεριφορά του οποίου θα μπορούσε να προκαλέσει νευρικό κλονισμό σε όλους τους παιδαγωγούς, θείους, γονείς και κηδεμόνες που θα προσπαθούσαν να τον περιορίσουν. Ο Τόμ Σόγιερ δεν ήταν ένα παιδαγωγικό πρότυπο για μίμηση, ήταν όμως ένα σύμβολο ελευθερίας.

Τα μυθιστορήματα *Οι περιπέτειες του Τομ Σόγιερ* και του *Χάκ Φιν* ενέπνευσαν πλήθος καλλιτεχνών, όπως τους ζωγράφους Νόρμαν Ρόκουελ και Τζέιμς Λαμπ, έγιναν μιούζικαλ, με-

ταφέρθηκαν σε πολλές κινηματογραφικές ταινίες, τηλεοπτικές παραγωγές, έγιναν κόμικς και πολλά άλλα.

Παντελής Λεούσης

Αφίσα παράστασης του μιούζικαλ *Τομ Σόγιερ* που παιζόταν για χρόνια στο Ράδιο Σίτι της Νέας Υόρκης.

Αριστερά και στο μέσον ο Τομ Σόγιερ. Δεξιά, ο Χάκ Φιν σε πίνακα του Τζέιμς Λαμπ.

Το παντζάρι ήταν ήδη γνωστό στην ελληνική αρχαιότητα. Ο Θεόφραστος το αναφέρει ως τεύτλον, όπως παραμένει μέχρι σήμερα γνωστό. Στη Ρώμη, τόσο ο Πλίνιος ο Πρεσβύτερος όσο και ο Λατίνος λόγιος του 1ου μ.Χ. αιώνα Κολουμέλας στο Περί γεωργίας του το μνημονεύουν επίσης. Ωστόσο, το παντζάρι δεν το χρησιμοποιούσαν μόνο ως τρόφιμο, αλλά και ως ιατρικό.

Ήδη τον 15ο αιώνα η καλλιέργεια του είχε ευρύτατα εξαπλωθεί, κυρίως στα μοναστηριακά κτήματα της Δύσης. Στην αρχή μάλιστα το καλλιεργούσαν μόνο για τα φύλλα του. Η κατανάλωση της ρίζας, ιδιαίτερα της κόκκινης ποικιλίας, ήρθε αργότερα.

Υπάρχουν πολλές καλλιεργήσιμες ποικιλίες παντζαριών, όπως το σέσκουλο, μια φυλλώδης ποικιλία παντζαριού, και το ζαχαρότευτλο, η ρίζα του οποίου έχει υψηλή συγκέντρωση σε σάκχαρο. Όλες οι καλλιεργήσιμες ποικιλίες παντζαριού προέρχονται από το υποείδος *B. v. vulgaris*. Άλλα υποείδη του παντζαριού είναι τα *B. v. maritima*, το οποίο βρίσκεται στη Μεσόγειο, στις Ευρωπαϊκές ακτές του Ατλαντικού, από τη Μέση Ανατολή μέχρι την Ινδία, και το *B. v. adanensis*, το οποίο βρίσκεται στη βόρεια ανατολική Μεσόγειο.

Η εξημέρωση του φυτού θεωρείται ότι έλαβε χώρα την 2η χιλιετία π.Χ. στην περιοχή

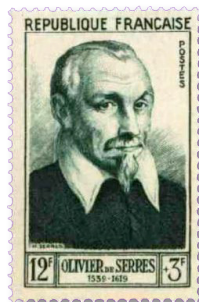
της Μεσογείου.

Το γεγονός όμως που εκτίναξε την καλλιέργεια των τεύτλων σε μεγάλα ύψη ήταν η ανακάλυψη ότι μπορούν να παράγουν ζάχαρη.

Τον 17ο αιώνα, ο Γάλλος γεωπόνος Olivier de Serres (1539 – 1619) παρατήρησε ότι το ψημένο τεύτλο παράγει έναν χυμό παρόμοιο με το σιρόπι ζάχαρης, χωρίς όμως η σχετική ανακοίνωση που έκανε να έχει συνέχεια. Αργότερα, το 1747 ο Πρώσος χημικός Andreas Sigismund Marggraf (1709 – 1782) κατέδειξε οι κρύσταλλοι που δίνουν τη γλυκιά γεύση του χυμού των τεύτλων ήταν η ίδια που παράγεται από το ζαχαροκάλαμο. Ο ίδιος όμως δεν εκμεταλλεύτηκε την ανακάλυψή του. Τελικά, ο μαθητής

του Franz Karl Achard (1753 – 1821), υπήρξε ο πρώτος να άρχισε να παράγει τη ζάχαρη εμπορικά, ανοίγοντας ένα πρώτο εργοστάσιο το 1801 στο Cunern της Σιλεσίας που σήμερα ανήκει στην Πολωνία.

Τα πρώτα χρόνια του 1800, η ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο είχε ευρεία χρήση. Αλλά οι ναπολεόντειοι πόλεμοι και οι φραγμοί στην εισαγωγή της το 1806, δημιούργησαν την ανάγκη για νέους, άμεσους πειραματισμούς για την παραγωγή της από τεύτλα. Έτσι, το 1811, Γάλλοι επιστήμονες παρουσίασαν στο Ναπολέοντα μικρά κέικ ζάχαρης που είχε εξαχθεί

Olivier de Serres, Andreas Sigismund Marggraf, Franz Karl Achard, Carl Scheibler και Benjamin Delessert. Πέντε άνθρωποι στους οποίους οφείλουμε την ανακάλυψη της μεθόδου παραγωγής ζάχαρης από παντζάρια.

"Ζάχαρη, πηγή ενέργειας"

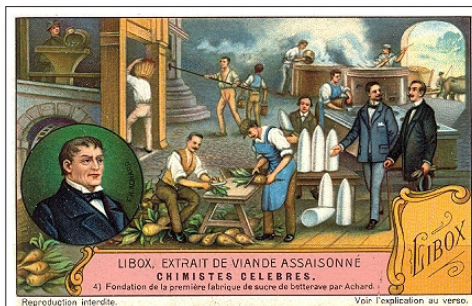
από τεύτλα. Η άμεση αντίδραση του αυτοκράτορα ήταν να διατάξει την καλλιέργεια τεύτλων σε έκταση 32.000 εκταρίων εδάφους. Ταυτόχρονα, ο επιχειρηματίας Benjamin Delessert (1773-1847) χρηματοδότησε στη Γαλλία τις πρώτες εγκαταστάσεις παραγωγής ζάχαρης από τεύτλα με τη μέθοδο Achard, που γρήγορα βελτιώθηκε και τελειοποιήθηκε καίρια. Αυτή ήταν η αρχή. Μέσα στα λίγα επόμενα χρόνια δημιουργήθηκαν περισσότερα από 300 εργοστάσια παραγωγής ζάχαρης από το τεύτλα, απ' άκρη σ' άκρη της Ευρώπης.

Σήμερα η Ευρώπη καλλιεργεί 120 εκατομμύρια τόνους τεύτλων και παράγει 16 εκατομμύρια τόνους λευκής ζάχαρης. Μεγαλύτεροι παραγωγοί είναι η Γαλλία και η Γερμανία, αλλά, με εξαίρεση το Λουξεμβούργο, όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης παράγουν ζάχαρη από τεύτλα σε ποσότητα που ικανοποιεί το 90% των αναγκών τους.

Εκτός από το κύριο προϊόν, τη ζάχαρη, τα ζαχαρότευτλα δίνουν διάφορα υποπροϊόντα, όπως τη μελάσα που χρησιμοποιείται στην παραγωγή οινόπνευματος, σε φαρμακευτικές βιομηχανίες, ποτοποιίες, στη βιομηχανία όπλων, αλλά και ως ζωοτροφή.

Ωστόσο, η ζωή (και η ιατρική) μας διδάξαν πως ότι είναι "γλυκό και ευχάριστο" δεν είναι πάντα καλό και υγιεινό. Όλοι γνωρίζουμε πια ότι το προσωνύμιο της ζάχαρης, ιδιαίτερα της λευκής, είναι "λευκός θάνατος". Λιγότερη ζάχαρη λοιπόν. Λιγότερα γλυκά. Διότι η ζωή είναι περισσότερο γλυκιά και από αυτή τη ζάχαρη!

Λάκης Τσάκωνας

Υπότιλος: "Ίδρυση του πρώτου εργοστασίου ζαχαρέως από παντζάρια, από τον Achard."

Η γοργόνα και η ...χρησιμότητά της!

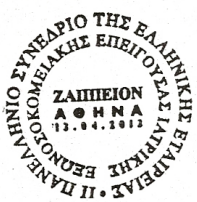
Όπως γνωρίζουμε, οι γοργόνες είναι μυθικά πλάσματα της θάλασσας, με μορφή γυναίκας από τη μέση και επάνω (με κορμό, χέρια και κεφάλι) και με τη μορφή ψαριού από τη μέση και κάτω (με λέπια και ουρά). Η παρουσία τους είναι συνήθως στη μυθολογία και στη λαογραφία πολλών γνωστών πολιτισμών, και έχουν αποτελέσει θέμα πλήθους λογοτεχνικών έργων.

Σύμφωνα με τη μυθολογία μας, η γοργόνα δημιουργήθηκε μετά την ήττα του Ουρανού, από τη σμίξη της Γαίας με τον δεύτερο γιο της Ωκεανό. Τα παιδιά τους είναι οι θεότητες της θάλασσας, των ποταμών, των λιμνών και γενικότερα του υγρού στοιχείου.

Κάποιος, ωστόσο, είπε ότι η γοργόνα είναι το πιο άχρηστο ον (ψάρι ή γυναίκα) στη φύση. Διότι ούτε τρώγεται, ούτε μπορείς να κάνεις παιδιά μαζί της! Βρίσκετε ότι έχει άδικο;

Ειδικές αναμνηστικές σφραγίδες 2013

1. 70 χρόνια από τον θάνατο του Κωστή Παλαμά.
2. 72η Σύνοδος Πρυτάνεων Ελληνικών Πανεπιστημίων
3. 11 Πανελλήνιο Συνέδριο Ελληνικής Εταιρείας Εξωνοσοκομειακής Επείγουσας Ιατρικής
4. 150 χρόνια από τη γέννηση του Κωνσταντίνου Καβάφη
5. 12η Διεθνής Σύνοδος για Διευθυντές Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών

6. 53η Διεθνής Σύνοδος για Νέους Μετέχοντες
7. 10η Διεθνής Σύνοδος για Εκπαιδευτικούς & Στελέχη Ανωτάτων Ιδρυμάτων Φυσικής Αγωγής
8. Τρία χρόνια από την ίδρυση του Στρατιωτικού Μουσείου Αγώνων Ρεθύμνου
9. 40 χρόνια από το Κίνημα του Ναυτικού και 40 ημέρες από τον θάνατο του Ναυάρχου Νίκου Παππά
10. 100 χρόνια από την απελευθέρωση της Δράμας

11. 30 χρόνια από την ίδρυση του Ελληνικού Τμήματος του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (IOM)
12. Φεστιβάλ Επιδαύρου
13. 100 χρόνια από την κατάκτηση του Ολύμπου
14. 23ο Παγκόσμιο Συνέδριο Φιλοσοφίας
15. 70 χρόνια από το ολοκαύτωμα των χωριών του Ασπροποτάμου

16. 78η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης
17. 40 χρόνια από την ίδρυση του Ναυτικού Μουσείου Κρήτης
18. 1Εθνική Φιλοτελική Έκθεση "Ελλάδα-Κύπρος 2013"
19. 70 χρόνια από τον θάνατο του Κωστή Παλαμά
20. 70 χρόνια από την ίδρυση της Φιλοτελικής Εταιρείας Πατρών και 20 χρόνια από την ίδρυση της Πανελληνίας Ένωσης Φιλοτελιστών Υπαλλήλων ΕΛΤΑ

21. 150 χρόνια από την ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα
22. 70 χρόνια από το Ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων
23. Φιλοτελική έκθεση "Ονειρούπολη"

Σφάλματα γίνονται παντού!

Αριστερά, ο Ben Pickett αντί του αδελφού του Bill. Δεξιά, ο Bill Pickett, διορθωμένος και ...ολόσωστος!

Το 1994, οι ΗΠΑ εξέδωσαν ένα μικρό φύλλο 20 γραμματοσήμων με τίτλο "Οι Θρύλοι της Δύσης", προς τιμή των πρωτοπόρων της επέκτασης προς δυσμάς της χώρας. Το φυλλαράκι απεικονίζει 20 προσωπικότητες της εποχής. Ατυχώς, ένα από τα γραμματόσημα που τιμούσε τον Αφροαμερικανό καουμπόη και αστέρα του ροντέο Bill Pickett, από σφάλμα αντικαταστάθηκε με τον αδελφό του Ben. Με την αναγγελία της έκδοσης, η οικογένεια Pickett ανέτρεξε στα οικογενειακά αρχεία, ανακάλυψε το λάθος και ενημέρωσε το ταχυδρομείο, το

οποίο υποχρεώθηκε να επανεκτυπώσει 20 εκατομμύρια διορθωμένα φυλλαράκια. Σκεπτόμενη όμως "αμερικανικά" και με κανόνες "ελεύθερης οικονομίας", έβγαξε να βρει τρόπο κάλυψης της πρόσθετης δαπάνης που προέκυψε από το σφάλμα της. Γι' αυτό και έβγαλε στο σφυρί 150.000 αντίτυπα του εσφαλμένου μικρού φύλλου, και "ούτε γάτα, ούτε ζημιά"!

Ο γνωστός κατάλογος Scott, το μεν διορθωμένο φυλλαράκι τιμολόγησε ως συνήθως στη διπλή ονομαστική του αξία, το δε λαθεμένο προς 275 δολάρια.

Το μπιλιάρδο

Η ιστορία του μπιλιάρδου ξεκινάει από πολύ παλιά και δεν είναι λίγοι εκείνοι που υποστηρίζουν ότι το παιχνίδι έχει τις ρίζες του στην αρχαία Ελλάδα. Σε μαρμάρινη σκαλιστή πλάκα του 600 π.Χ. που σήμερα βρίσκεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών, αναπαριστάται παίχτης που ίσως παίζει μπιλιάρδο, που βέβαια θυμίζει περισσότερο παίχτη του σημερινού χόκεϊ επί χόρτου παρά του γνωστού επιτραπέζιου παιχνιδιού.

Στον Παρθενώνα υπήρξε ένας χώρος με το όνομα "σφαιρίστρα των Αρρηφόρων", απ' όπου προήλθε το όνομα σφαιριστήριο. Στην σφαιρίστρα των Αρρηφόρων, όπου ζούσαν οι ιερείς της θεάς Αθηνάς όλο τον χρόνο και επί τρεις μήνες ύφαιναν το πέπλο της θεάς, στις ελεύθερες ώρες τους εξασκούσαν στην σφαίριση.

Από την Αθήνα, το μπιλιάρδο μεταφέρθηκε στη Ρώμη και από εκεί στην Κωνσταντινούπολη, την άλλη έδρα της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.

Στην Κωνσταντινούπολη έγινε πολύ δημοφιλές, κυρίως στους εκκλησιαστικούς κύκλους, όπου παιζόταν σε μοναστήρια και εκκλησιαστικούς χώρους.

Ωστόσο, η μεγάλη εξάπλωση του μπιλιάρδου πραγματοποιήθηκε μετά τις πρώτες σταυροφορίες. Επιστρέφοντας οι σταυροφόροι από τους Αγίους Τόπους μέσω Βυζαντίου, γνώρισαν και αγάπησαν το παιχνίδι, και το μετέφεραν στις χώ-

ρες τους, με κυριότερο αποδέκτη τη σημερινή Γαλλία, εφόσον ο κύριος όγκος των σταυροφόρων αποτελείτο από Φράγκους.

Κατά τη διάρκεια του 15ου αιώνα είχε ήδη γίνει ιδιαίτερα δημοφιλές παιχνίδι στην βόρεια Ευρώπη και τη Γαλλία, κυρίως στη δεύτερη, όπου αγαπήθηκε αρχικά από τους ευγενείς και αργότερα από τον λαό. Γι' αυτό, τόσο το όνομα του παιχνιδιού "billard" (μπιλιάρδο = μπαλάκι), όσο και οι περισσότεροι όροι του, προέρχονται από τη γαλλική γλώσσα.

Παραδοσιακά, το μπιλιάρδο παιζόταν στην ύπαιθρο και τα λιβάδια, επάνω σε χόρτο, και οι μπάλες χτυπιόνταν με ξύλινα ραβδιά. Ωστόσο, η μεγάλη εξάπλωση των επιδημιών στάθηκε αιτία για μεγάλες αλλαγές στο τρόπο παιζιματός του. Οι ανοιχτοί χώροι και τα λιβάδια εγκαταλείφθηκαν, και ο κόσμος άρχισε να συνωστίζεται στις πόλεις, προσπαθώντας κυρίως να αποφύγει την πανώλη των ζώων. Όμως, στις πόλεις δεν υπήρχε η άνεση χώρου. Γι' αυτό και το μπιλιάρδο μεταφέρθηκε σιγά-σιγά σε ξύλινα τραπέζια, με πλαϊνά προστατευτικά τοιχώματα για να μη φεύγουν οι μπάλες, και σε πράσινο ύφασμα, μάλλον σε ανάμνηση του χόρτου. Με τον καιρό και μετά από πολλές μετατροπές, πήρε την σημερινή του μορφή.

Γύρω στα 1500 η δημοτικότητα του μπιλιάρδου έπαψε να περιορι-

Το Βέλγιο είναι ο μεγαλύτερος εκδότης γραμματοσήμων για το μπιλιάρδο.

ζεται στους βασιλικούς κύκλους και πέρασε σε όλες τις κοινωνικές τάξεις, με αποτέλεσμα να απαντάται σε ταβέρνες και άλλους δημόσιους χώρους.

Στη νεότερη Ελλάδα, το μπιλιάρδο ήρθε με τον βασιλιά Όθωνα. Διασώζονται μάλιστα λόγοι του Κολοκοτρώνη, με τους οποίους συμβουλεύει τους Έλληνες να μην ασχολούνται τόσο πολύ με το μπιλιάρδο, αλλά με το καλό του κράτους! Όπως και στη Γαλλία, τα πρώτα χρόνια ήταν αγαπημένο παιχνίδι της αριστοκρατίας και των ανακτορικών κύκλων. Στη συνέχεια, κυρίως από το 1920, άρχισε να εξαπλώνεται σε όλες τις κοινωνικές τάξεις, να δημιουργούνται ειδικές αίθουσες μπιλιάρδου, και να γίνεται το δημοφιλές παιχνίδι όπως το γνωρίζουμε σήμερα.

Οργανωμένη μορφή, σαν άθλημα, το μπιλιάρδο πήρε το 1983, με την ίδρυση της Ελληνικής Φιλάθλου Ομοσπονδίας Μπιλιάρδου,

η οποία από το 1996 αναγνωρίστηκε από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Τον ίδιο χρόνο, η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή αναγνώρισε επίσημα την Παγκόσμια Συνομοσπονδία Μπιλιάρδου, κάνοντας έτσι το μπιλιάρδο ολυμπιακό άθλημα.

Το πρώτο πραγματικό τραπέζι μπιλιάρδου παρουσιάστηκε το 1560 από τον Ρόμπερτ Ντάντλεϊ, που ήταν ο ευνοούμενος του αγγλικού παλατιού.

Χαρακτηριστικό της μεγάλης δημοτικότητας που είχε το μπιλιάρδο στην Αγγλία από τότε, είναι το ότι η βασίλισσα

Μαίρη της Σκωτίας, λίγο πριν απαχρονιστεί το 1587, παραπονέθηκε στον Αρχιεπίσκοπο της Γλασκόβης ότι οι δεσμοφύλακες δεν την άφηναν να παίζει μπιλιάρδο.

Λάκης Τσάκωνας

Έκδοση Βελγίου του 2006, για το Διεθνές Πρωτάθλημα Μπιλιάρδου. Διακρίνονται πρωταθλητές του αθλήματος και χαρακτηριστικές φάσεις του παιχνιδιού. Δεξιά, άλλες εκδόσεις γι' αυτό το δημοφιλές άθλημα.

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΝΕΑ!

Νέα Διοικητικά Συμβούλια

- Ελληνική Φιλοτελική Εταιρεία
Γιώργος Σπάρης Πρόεδρος
Άκης Χαλβατζιδόπουλος Αντιπρόεδρος
Αντώνης Μανωλούδης Γ. Γραμματέας
Δημοσθένης Κωνσταντινίδης Ταμίας
Κώστας Χαζάπης Έφορος Φιλοτέλειας
Βασ. Αποστολόπουλος Έφορος Συλλογής
Αντώνης Βιρβίλης Σύμβουλος στην ΕΦΟ
Νεοκλής Ζαφειρακόπουλος Κοσμητήτωρ
Ανδρέας Νικολαΐδης Έφορος Τευχιδίων
Μαν. Μυλωνάκης Έφορος Συναλλαγών
Αχιλλέας Σιμώνης Σύμβουλος Νεότητας
Γιώργος Σωτηρόπουλος Ειδ. Γραμματέας

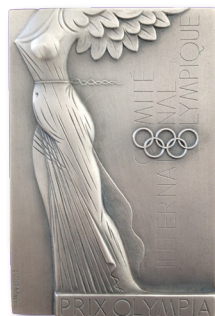
- Φιλοτελική Εταιρεία Ξάνθης
Τσάββας Νικόλαος Πρόεδρος
Τεφρωνίδης Αναστάσιος Αντ/δρος
Ρωμανίδης Θεόδωρος Γ. Γραμματέας
Μαργαριτίδης Ιωάννης Ταμίας
Ιωσηφίδης Νικόλαος Έφορος
Ματσουκίδης Γεώργιος Μέλος
Χειμωνίδης Βασίλειος Μέλος
Καλαϊτζής Θεολόγος αναπλ. Μέλος

- Φιλοτελική Εταιρεία Αθηνών
Σφήκας Κωνσταντίνος Πρόεδρος
Δούδουμης Στυλιανός Αντιπρόεδρος
Γιαννακόπουλος Αργύριος Γ. Γραμματέας
Παναγόπουλος Ιωάννης, Ειδ. Γραμματέας
Μαβίδης Χαράλαμπος, Οικ. Διαχειριστής
Ανδρειώτης Νικόλαος Μέλος
Μπαμπλέκος Ηρακλής Μέλος
Τζιγγουνάκης Μιχαήλ Μέλος
Χαβατζάς Ιωάννης Μέλος

- Φιλοτελική Εταιρεία Δωδεκανήσου
Κουρέλης Ιωάννης Πρόεδρος
Δημητρώλης Μιχαήλ Αντιπρόεδρος
Νομικός Παναγιώτης Γ. Γραμματέας
Αναμουρλής Χαράλαμπος Ταμίας
Καρανικόλας Νικόλαος Μέλος
Πετριδής Ανώνιος Μέλος
Νικολίτσας Γεώργιος Μέλος

Νέα βράβευση των ΕΛΤΑ

Η Επιτροπή Φιλοτελισμού, Νομισμάτων και Τεκμηρίων της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, στη συνεδρίαση του Δεκεμβρίου 2013, βράβευσε την Ελλάδα με το 2ο βραβείο (αργυρή πλακέτα) για την ελληνική έκδοση των γραμματοσήμων των Ολυμπιακών Αγώνων του Λονδίνου (σχεδιάστρια Μυρσίνη Βαρδοπούλου). Το γεγονός ότι η βράβευση αυτή αποτελεί συνέχεια προηγουμένων βραβεύσεων των τελευταίων ετών, σημαίνει ότι η ποιότητα των ελληνικών γραμματοσήμων γνωρίζει διεθνή αναγνώριση. Αναγνώριση η οποία αντανακλά τόσο στον ίδιο τον Οργανισμό, όσο και στο καλλιτεχνικό επιτελείο του.

BALKANFILA 2014

Ύστερα από τη δήλωση αδυναμίας της Τουρκικής Ομοσπονδίας να διοργανώσει την BALKANFILA 2014, προσφέρθηκε να αναλάβει το εγχείρημα η Ομοσπονδία της Βουλγαρίας.

Η έκθεση θα πραγματοποιηθεί στην πόλη Vidin από 5 έως 7 Απριλίου, θα συμπεριλάβει τις τάξεις Παραδοσιακού Φιλοτελισμού, Ταχυδρομικής Ιστορίας, Μαξιμαφιλίας, Νεότητας, "Ενός Πλαισίου" και Φιλοτελικής Φιλολογίας.

Ενώ στην αρχή είχε ανακοινωθεί ότι κάθε μία από τις 10 συμμετέχουσες βαλκανικές χώρες θα εκπροσωπηθεί με 5 εκθέματα, αργότερα ανακοινώθηκε ότι οι οργανωτές προτιμούν δύο εκθέματα 5 πλαισίων και πέντε ενός πλαισίου (σύνολο 7). Για να καταστήσουν, μάλιστα, τη συμμετοχή των εκθεμάτων

Ενός Πλαισίου περισσότερο ελκυστική, μείωσαν την τιμή συμμετοχής τους από 30 σε 20 ευρώ.

Εθνικός αντιπρόσωπος και μέλος της επιτροπής κριτών ορίστηκε ο Αλέκος Γαληνός.

Έκθεση και "πίτα" στον Πειραιά

Τα Ελληνικά Ταχυδρομεία και η Φιλοτελική Εταιρεία Πειραιώς οργάνωσαν φιλοτελική έκθεση που διάρκεσε από 21 έως 23 Φεβρουαρίου και στεγάστηκε στο γνωστό πανέμορφο κτήριο του Παλιού Ταχυδρομείου της πόλης του Πειραιά. Θέμα της έκθεσης ήταν τα "Εκατό χρόνια από την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα". Εκτέθηκαν συλλογές γραμματοσήμων, Μαξιμαφιλίας, καρτποστάλ και τεκμηρίων.

Στην εκδήλωση συμμετείχε και η Ένωση Κρητών Πειραιά "Ομόνοια".

Στην τελετή των εγκαινίων συμμετείχαν εκπρόσωποι του Δήμου, ταχυδρομικές αρχές, εκπρόσωποι της ΕΦΟ και φιλοτελικών σωματείων, και πλήθος κόσμου.

Την Κυριακή, 23/02/2014, ημέρα λήξης της έκθεσης, η ΦΕΠ έκοψε στον ίδιο χώρο του παλιού Ταχυδρομείου την πρωτοχρονιάτικη πίτα, μέσα σε εορταστική ατμόσφαιρα.

Η γιορτή έκλεισε με προσφορά πρωινού μπουφέ.

Βραβείο της FEPA σε Έλληνα

Μετά από πρόταση της ΕΦΟ και με απόφαση του ΔΣ της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Φιλοτελισμού (FEPA) που ελήφθη στη διάσκεψη της Βιέννης στις 17 Φεβρουαρίου 2014, το ετήσιο βραβείο "εξαιρετικής φιλοτελικής μελέτης και έρευνας" δόθηκε στον Στέφανο Καλλιγιά για το έργο του *Τα γραμματόσημα της Μεγάλης Κεφαλής Ερμού 1861-1886*.

Τιμητικές διακρίσεις έλαβαν επίσης, μεταξύ άλλων, ο γνωστός Σουηδός θεματικός Gunnar Dahlvig "για τις εξαιρετικές υπηρεσίες του στον οργανωμένο φιλοτελισμό" και η ιταλική θεματική εταιρεία Centro Italiano di Filatelia Tematica (CIFT) "για τη μεγάλη δραστηριότητα και συμβολή της στη διάδοση του φιλοτελισμού". Με το CIFT, ο σύλλογος μας έχει –ως γνωστόν– μακρόχρονη συνεργασία.

ODESSAPHILEX 2014

Στην εθνική ουκρανική έκθεση ODESSAPHILEX 2014 που θα λάβει χώρα στην Οδησό από 8 έως 13 Ιουλίου, εκλήθησαν να συμμετάσχουν οι Γερμανία, Ρωσία, Πολωνία, Λευκορωσία και Ελλάδα. Ο Αλ. Γαληνός εκλήθη ως κριτής και ως αντιπρόσωπος. Οι ελληνικές συμμετοχές θα είναι τελικά εννέα, όλες ταχυδρομικής ιστορίας.

Nicolas Frantz (1899-1985)

Ένας σπουδαίος ποδηλάτης

Εξήντα νίκες στα δώδεκα χρόνια της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας! Ωστόσο, τις μεγαλύτερες επιτυχίες του ο Nicolas Frantz σημείωσε στον Γύρο της Γαλλίας. Τον κέρδισε δύο φορές (1927 και 1928), βγήκε νικητής σε είκοσι "ετάπ" (σταθμούς), κατέκτησε πολυάριθμες θέσεις στην πρώτη τριάδα και επί 37 αγωνιστικές ημέρες φούσε την κίτρινη φανέλα.

Στο Γύρο της Γαλλίας του 1928, ο Frantz φορούσε την κίτρινη φανέλα από το πρώτο μέχρι το τελευταίο ετάπ (!), και η υπεροχή του ήταν τέτοια που, για τους οπαδούς του στο Λουξεμβούργο το "Tour de France" (Γύρος της Γαλλίας) άλλαξε όνομα σε "Tour de ...Frantz"!

Επί 12 συνεχή χρόνια ήταν αυτός που κέρδιζε το πρωτάθλημα του Λουξεμβούργου (1923-1934). Μιας μικρής χώρας, αλλά με μεγάλη ποδηλατική παράδοση.

Αχ! Αυτό το πλάνο...

ΤΟ ΥΠΕΡΠΕΡΑΝ

(του Ιταλού Ennio Giunchi [1972])

1. Ποιοι είμαστε; Από που ερχόμαστε; Που πάμε;

- 1.1 Το αιώνιο ερώτημα
 - 1.1.1 Η απάντηση της Ινδίας
 - 1.1.2 Η απάντηση της Αιγύπτου
 - 1.1.3 Η απάντηση Ελλάδα και Ρώμης
 - 1.1.4 Η Βίβλος και το Ευαγγέλιο
 - 1.1.5 Το Κοράνι

1.2 Σε αναζήτηση της χαμένης αλήθειας

2. Οι σχέσεις με το υπερπέραν

- 2.1 Μορφές και δυνάμεις του άλλου κόσμου
- 2.2 Η μαγεία. Τα φυλακτά και τα γούρια
- 2.3 Η προσευχή
- 2.4 Τα θαύματα: Θαυματοουργικά γεγονότα των Αγίων, θεραπείες, οράματα
- 2.5 Μαντεία, έμπνευση, πρόβλεψη, προφήτες, όνειρο, φωνές
- 2.6 Τα όνειρα
- 2.7 Ψυχομετρία, τηλεπάθεια, bilocation
- 2.8 Τα "φαντάσματα"
- 2.9 Ενδιάμεσος πνευματισμός
- 2.10 Σύγχρονος πνευματισμός
- 2.11 Πραγματικότητα και ψευδαίσθηση

Τιμή σε ένα λαμπραντόρ που έσωσε χιλιάδες ζωές

Πριν λίγο καιρό ασχοληθήκαμε και πάλι με το λαμπραντόρ, τη θαυμάσια αυτή φυλή σκύλων που τόσα προσφέρει στον άνθρωπο: Είναι φύλακας, βοηθά τους ψαράδες να μαζεύουν τα ψάρια που τους φεύγουν από τα δίχτυα, τους τυφλούς και τους ανάπηρους να βρίσκουν το δρόμο τους με ασφάλεια, τους κυνηγούς για την επαναφορά των θηραμάτων, στα αεροδρόμια για να διώχνουν τα επικίνδυνα για τις πτησίες πουλιά, στην αναγνώριση εκρηκτικών και άλλων ουσιών... Ξέχωρα από την ανεκτίμητη αγάπη και αφοσίωση στο αφεντικό τους. Δεν θα επανερχόμασταν αν δεν συναντούσαμε αυτή τη συγκινητική πληροφορία: Ένα λαμπραντόρ τιμήθηκε μετά το θάνατό του για τις σπουδαίες υπηρεσίες που προσέφερε.

Τον Μάρτιο του 1993, μια σειρά από 12 βόμβες εξερράγησαν στην πόλη Μουμμπάη της Ινδίας, προξενώντας το θάνατο 257

ανθρώπων και το τραυματισμό 713. Σύμφωνα με το Reuters, ένα Λαμπραντόρ με το όνομα Zanjeer συνεργάστηκε με τους πυροτεχνουργούς και έσωσε χιλιάδες ζωές, ανιχνεύοντας περισσότερα από 3329 κιλά εκρηκτικών, 600 πυροκροτητές, 249 χειροβομβίδες και 6406 διάφορα πυρομαχικά. Η ανίχνευση αυτών των πυρομαχικών από το Zanjeer απέτρεψε πολλές άλλες επιθέσεις με απρόβλεπτο αριθμό θυμάτων.

Το σκυλί έχασε τη ζωή του το 2000 από καρκίνο των οστών, στα 8 του χρόνια. Η ινδική αστυνομία, εκτιμώντας τη μεγάλη προσφορά του, το έθαψε με όλες τις τιμές σαν να ήταν άνθρωπος, παρουσία μεγάλου πλήθους. Ήταν εκεί, διότι χωρίς τη δράση του λαμπραντόρ, ίσως κάποιοι από αυτούς θα ήταν στον επόμενο κατάλογο των θυμάτων.

Στη φωτογραφία, ένας αστυνομικός καταθέτει στεφάνι από λουλούδια στο νεκρό ζώο.

Π. Λ.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ
ΘΕΑΤΡΟΥ – ΟΠΕΡΑΣ – ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΩΣ ΕΧΟΥΝ

Επί πλέον, διατίθεται υλικό (γραμματόσημα, φάκελοι και κάρτες μάζιμουμ) σχετικό με τις παραπάνω συλλογές.

Πληροφορίες: 2106440161, 6981023597

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 15 Ιανουαρίου κυκλοφόρησε η 1η σειρά γραμματοσήμων του 2014 με τίτλο “Ελληνική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρώπης”, αποτελούμενη από 4 γραμματόσημο αξίας € 4.90, σε 100.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 7.000 σετ από 2 αριθμημένα φυλλαράκια αξίας επίσης € 4.90 το σετ, 6000 ΦΠΗΚ προς € 6.60 έκαστος, 1.000 τυποποιημένες σειρές προς € 8.10, 1000 απλά λευκώματα σειράς προς € 15.40 και 1000 σετ (1000 X 4) Καρτών Μάξιμουμ προς € 6.40 το σετ.

• Στις 17 Φεβρουαρίου κυκλοφόρησε η 2η σειρά γραμματοσήμων του 2014 με τίτλο “ΕΠΑΙΤΕΙΟΙ - ΓΕΓΟΝΟΤΑ”, αποτελούμενη από 6 γραμματόσημο συνολικής αξίας € 5.50, σε 100.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 6000 σετ ΦΠΗΚ προς € 7.90 έκαστο, 1.000 τυποποιημένες σειρές προς € 8.80, 1000 απλά λευκώματα σειράς προς € 17.30 και 1000 σετ (1000 X 6) Καρτών Μάξιμουμ προς € 9.60 το σετ.

• Στις 15 Ιανουαρίου κυκλοφόρησε η 3η σειρά γραμματοσήμων του 2014 με τίτλο “Ωδικά πτηνά της ελληνικής υπαίθρου”, αποτελούμενη από 5 γραμματόσημο αξίας € 6.68, σε 100.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης σετ 6000 ΦΠΗΚ (6.000 X 2) προς € 9.30 έκαστος, 10.000 τευχίδια με 10 αυτοκόλλητα γραμματόσημα των δύο κλάσεων των € 0.72 στην τιμή της ονομαστικής τους, 3.500 ειδικά

αναμνηστικά τευχίδια που περιλαμβάνουν 5 φυλλαράκια με τα γραμματόσημα της σειράς προς € 12.00, 1.000 τυποποιημένες σειρές προς € 10.50, 1000 απλά λευκώματα σειράς προς € 20.20 και 1000 σετ (1000 X 5) Καρτών Μάξιμουμ προς € 8.00 το σετ.

ΚΥΠΡΟΣ

• Στις 30 Ιανουαρίου 2014 κυκλοφόρησε η σειρά “Η ελιά και τα παράγωγά της”, αποτελούμενη από τρία γραμματόσημα συνολικής αξίας € 1.36, σε 137.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 7.000 ΦΠΗΚ προς 1.79 έκαστος.

• Στις 12 Μαρτίου 2014 κυκλοφόρησε η σειρά “Οι τέσσερες εποχές του χρόνου”, αποτελούμενη από τέσσερα γραμματόσημα συνολικής αξίας € 3.21 σε 165.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 7.000 ΦΠΗΚ προς 3.67 έκαστος.

β) ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Χρησιμοποιήθηκε στις 4 Μαρτίου 2014, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 20 χρόνων από το θάνατο της Μελίνας Μερκούρη.

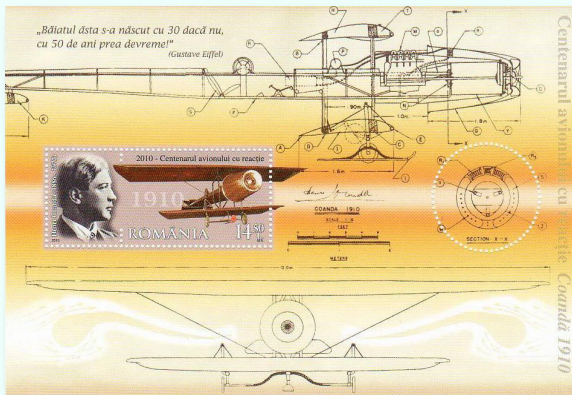
ΚΥΠΡΟΥ

• S1/2014. Χρησιμοποιήθηκε στις 11 Φεβρουαρίου στα πλαίσια των εκδηλώσεων για την ημέρα του "Ενιαίου Ευρωπαϊκού Αριθμού Κλήσης Έκτακτης Ανάγκης "112". (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

Henri Coandă

Ένας ακόμη πρωτοπόρος της αεροπορίας

Ο Ρουμάνος μηχανικός αεροναυπηγός Henri Marie Coandă (1886-1972) είχε σημαντική συνεισφορά στην εξέλιξη της αεροναυπηγικής. Σπούδασε στη Γαλλία, στην ρουμανική πρεσβεία της οποίας υπηρετούσε ο Στρατηγός πατέρας του. Με τη βοήθεια του γνωστού μηχανικού Gustave Eiffel (πύργος του "Άιφελ") και του φιλόσοφου Paul Painlevé, οι οποίοι τον βοήθησαν να εξασφαλίσει τις σχετικές άδειες, ο Coandă κατασκεύασε το

εξαιρετικά λειτουργικό πρώτο αεροπλάνο "αντιδραστικής πρόωσης" που πήρε το όνομά του (Coandă-1910) και παρουσιάστηκε το 1910 στο Διεθνές Σαλόνι Αεροναυπηγικής και Διαστήματος, στο Bourget της Γαλλίας.

Τελικά, η σπουδαία εξέλιξη του αεροπλάνου οφείλεται σε στις προσπάθειες και στην ευφυΐα πολλών ανθρώπων, που δεν είναι όλοι όσο θα έπρεπε γνωστοί.

Π. Λ.

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Έκθεση	Τόπος	Αντιπρόσωποι
PLANÈTE TIMBRE '14	Παρίσι, 14 -22 Ιουνίου	Π. Λεούσης (210 2825134)
PHILAKOREA '14	Σεούλ, 7-12 Αυγούστου	Δεν συμμετέχει η Ελλάδα
MALAYSIA '14 (Youth)	Κουάλα Λουμπούρ 14-21 Σεπτ.	Δεν συμμετέχει η Ελλάδα
LONDON 2015	EUROPHILEX, 13-16 Μαΐου	Κ. Χαζάπης (210 9813127)
SINGPEX'15	Σιγκαπούρη, 13-17 Αυγ.	Λείπουν πληροφορίες
NEW YORK '16	N. Υόρκη, 28 Μαΐου-4 Ιουν.	Λείπουν πληροφορίες